

ZASAVSKI

vestnik

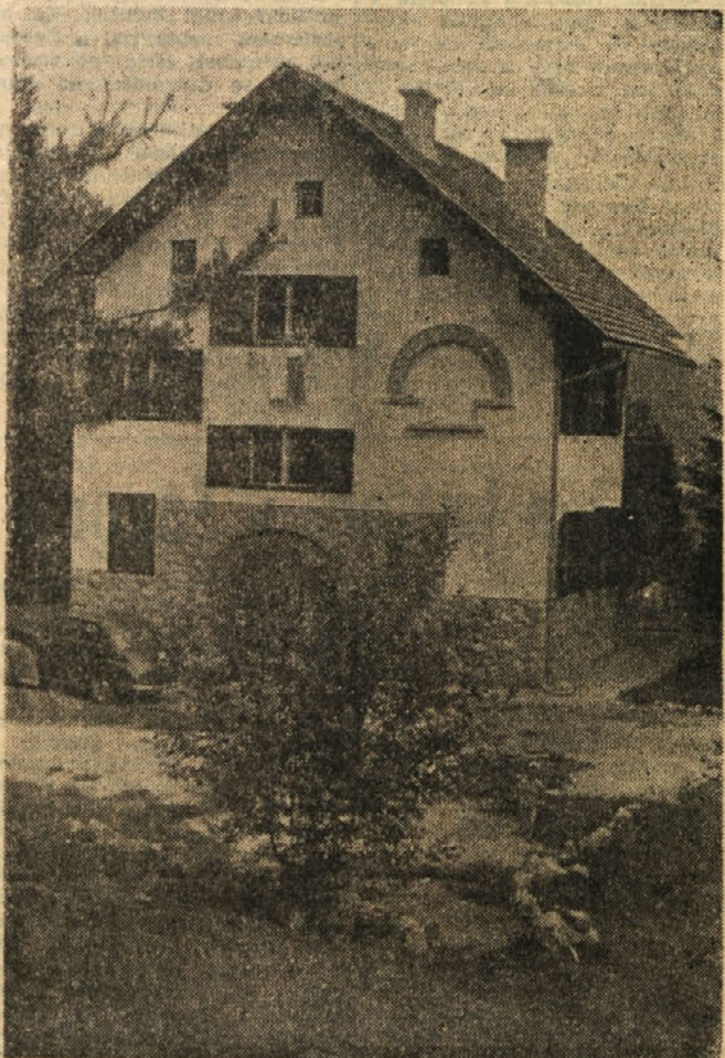
izdaja se vsak teden v sredo
v Trbovljah, v odgovarjajoči uredniški zbirki
Odgovorni urednik: Stane Brečko — Tiska: Mariborska
tiskarna — Glavna uredništva in uprave:
Zasavski vestnik — Trbovlje 1. uprava rudnika
Telefon št. 54 — Račun pri podružnici Narodne banke
v Trbovljah 614-T-146 — List izhaja vsako sredo —
Letna naročnina 400 din, polletna 200 din, četrtletna
100 din, mesečna 34 din — Posamezna številka 10 din
Reklami morajo biti v uredništvu najkasneje včeraj
petek dopoldne in se ne vračajo

LETO VII — Štev. 27

TRBOVLJE, 7. JULIJA 1954

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZASAVJA

Veseli in zadovoljni so naši rudarji na letovanju na Bledu

Počitniški dom rudarjev na Bledu, kjer je dovolj sonca in svežega zraka

Nekoč so le bogataši letovali in se zabavali v prelepem blejskem kotu, našemu delovnemu človeku pa ta biser naše slovenske zemlje sploh ni bil dosegljiv in dostopen. Danes, v socialistični Jugoslaviji, kjer je iz temeljev spremenjen družbeni red, pa je mogoče tudi preprostem delovnemu človeku, da preživi svoje letne počitnice v krajih, kamor prej ni smel in mogel.

Kakor znano, je z letošnjim proračunskim letom ustavljena povrnitev regresa za letovanje. Zaradi tega je marsikomu oteženo prebiti svoje letne počitnice v naših letoviščih. Iz tega razloga je Republiški odbor sindikata rudarjev Slovenije prevzel v svoje upravljanje Počitniški dom na Bledu, ki je bil prej last belih rudarjev v Lendavi. V tem domu sedaj lahko preživljajo svoj letni dopust vsi slovenski rudarji. — Počitniški dom rudarjev na Bledu leži na levi strani otoka, od koder je prekrasen razgled: vidi se ves Bled, otok, blejski grad, na

vzhodni strani mogočen Stol in Begunjska, na zahodni Julijske Alpe itd.

Okolica Počitniškega doma je gozdnata, od koder je mogoče delati dalje in krajše izlete in sprehode na vse strani, med njimi prelep izlet v Vintgar itd. — Hrana v domu je okusna in poceni. Vsa dnevna oskrba s prenočiščem stane samo 370 din. V ta Počitniški dom, ki so ga odprli sredi junija letošnjega leta, so že odšli na letovanje prvi rudarji in prispeli spet drugi. Prav vsi so zadovoljni.

Da pa bo Počitniški dom rudarjev na Bledu res dostopen vsem rudarskim delavcem, je upravni odbor sindikalne podružnice rudarjev v Trbovljah sklenil pomagati svojim članom s finančnimi sredstvi. Za vsakega člana, ki se bo odločil za letovanje na Bledu, je upravni odbor dovolil za prvih 7 dni po 200 din popusta. S tem je omogočeno, da bo na Bledu, kjer so nekdanj preživljali letne počitnice le milijonarji in drugi bogataši, letovalo čim več rudarjev.

Po trinaestih letih V RIMSKIH TOPLICAH

VELIČASTNA PROSLAVA
OBLETNICE USTANOVITVE
POKRAJINSKEGA ODBORA
OF ZA STAJERSKO

Včeraj je v Rimskih Toplicah vsa Stajerska slovesno počastila 13. obletnico ustanovitve pokrajinskega odbora OF za Stajersko. Dne 22. maja 1941 se je zbralo pod mogočno skalo strme Kojzice v bližini Rimskih Toplic dvanajst prvoborcev. Med njimi so bili tudi narodni heroji Slavko Slander, Miloš Zidanšek in Angel Besednjak. O splošnem položaju doma in po svetu je poročal Leo Novak. Nato je govoril Miloš Zidanšek o vlogi in nalogah OF. To so bili prvi temelji oborožene borbe, ki je nato zajela Stajersko.

Zveza borcev je ta dogodek pričela praznovati v soboto, ko so na pokopališču odkrili spominsko ploščo 13 borcem zvečer pa je celjsko gledališče uprizorilo v 'Zdraviliškem domu' 'Mladost pred sodiščem'.

Včeraj so proslavo nadaljevali z budnico in uspešnim manevrom obveznikov predvojaške vzgoje. Na poslopju Stare pošte so odkrili spominsko ploščo pe-

tim neznanim Slovincem, ki so jih fašisti 15. oktobra 1943 v tej zgradbi mučili do smrti. O zgodovinski vlogi KP in OF v ljudski revoluciji je govorila zvezi ljudski poslanec Helena Boravšak. Prisotni so bili tudi preživeli udeleženci ustanovitve sestanka Alojz Diac, Jože Jurač, Karel Reberšek, Alojz Lešnik in Vinko Ustar.

Spominsko ploščo so nato odkrili tudi na Kojzici, na živi skali. Ob tej priložnosti so govorili preživeli udeleženci prvega sestanka, ki so obujali spomine in pojasnjevali vlogo OF

Edvard Kardelj in Miha Marinko med trboveljskimi rudarji

V soboto, 3. julija, ko so slovenski rudarji slavili svoj stanovski praznik, sta nepričakovano prispela v Trbovlje med rudarje podpredsednik Zveznega izvršnega sveta tov. Edvard Kardelj in predsednik Ljudske skupščine LR Slovenije tov. Miha Marinko. V Trbovljah sta se oba oglašila na velikem gradbišču no-

Hrastnik je dostojno proslavil svoj prvi občinski praznik

Lidija Šentjurčeva, Sergej Kraigher in Marjetka Kastelic-Olga — častni občani mest. občine Hrastnik

V soboto, 3. julija, so Hrastničani prvič proslavili praznik svoje mestne občine in to v spomin na 3. julij 1934. leta — natanko pred 20 leti — ko so hrastniški rudarji zaradi neusmiljenega kapitalističnega izkoriščanja začeli z gladovno stavko, ki je trajala nepretrgano 64 ur. Ta velika rudarska stavka, ki se je začela v Hrastniku, se je razširila tudi na ostale rudnike ter je zadobila velik pomen v borbi proti takratni monarhofašistični diktaturi generala Pera Živkoviča. Priponimo ob tej priložnosti, da so meseca julija leta 1928 stavkali tudi hrastniški steklarji, da si izboljšajo življenjski položaj; leta 1941 je v poletnih mesecih okupator izselil večje število Hrastničanov, naslednje leto pa spet v juliju postrelil kot talce 30 hrastniških domačinov; meseca julija 1944 se je začel množičen odhod Hrastničanov v partizane, pravtako so istega meseca partizani minirali Rücklov most v Hrastniku. V spomin na vse te dogodke je Ljudski odbor mestne občine Hrastnik sprejel odlok, da se 3. julij vsako leto praznuje kot ljudski praznik mestne občine Hrastnik.

Slavnosti na ljudski praznik Hrastnika

Ze v petek, 2. julija, so bile v počastitev ljudskega praznika mestne občine Hrastnik razne slovesnosti. Ob 17. uri so v Hrastniku na kraju, kjer je padel mladinec — skojevcev Luka — Franc Romšak, odkrili spominsko ploščo. Ob 18. uri so se zbrali pred spomenikom padlim žrtvam Hrastničani z godbo in družbi ter tamkaj opravili v počastitev vsem padlim žalam komemoracijo. V Domu TVD Partizan v Hrastniku pa je bil ob 19. uri nastop orkestra in pevskega zbora »Svoboda I«.

Slavnostna seja LOMO Hrastnik na dan 3. julija

Na praznik mestne občine Hrastnik, 3. julija, so se zbrali v lepo okrašeni dvorani LOMO Hrastnik ljudski odborniki, zastopniki društev in organizacij, nadalje predsednik OLO Trbovlje tov. Martin Gosak, predsednik sosednjih občin iz Trbovlj, Zagorja, Radeč in Dola pri Hrastniku, sekretar MK ZK Trbovlje tov. Dušan Povše in še drugi.

Predsednik Ljudskega odbora mestne občine Hrastnik tov. Stane Brečko je odprl slavnostno sejo in prebral ter razložil odlok LOMO Hrastnik o razglasitvi 3. julija za ljudski praznik Hrastnika. V naslednjem je tajnik mestne občine tov. Tone Klemen prebral odlok LOMO o imenovanju tov. Lidije Šentjurčeve, tov. Sergeja Kraigherja in tov. Marjetke Kastelic-Olge za častne občane mestne občine Hrastnik.

Slavnostno zborovanje in spreved

S hrastniškega rudnika je prihajal slavnostni spreved z godbo »Svoboda I«, fizikulturniki, gasilci, taborniki in ostalimi. Temu so se pri sedeli LOMO Hrastnik pridružili gostje, ki so se udeležili slavnostne seje mestne občine. Z železniške postaje Hrastnik pa

je odšel prav tako slovesen spreved z delavci iz Steklarne, Kemične tovarne in ostalimi ter z godbo »Svoboda II«, pevci, fizikulturniki in še drugimi iz Spodnjega Hrastnika na novo preurejeno letno telovadišče TVD »Partizan«, kjer je bilo slavnostno zborovanje ljudskih množic. Lep je bil pogled na novo letno telovadišče, okrašeno s številnimi zastavami in polno občinstva.

Po Internacionali, ki jo je igrala godba na pihala in jo je pel mladinski pevski zbor, je predsednik LOMO Hrastnik tov. Stane Brečko orisal zgodovino mestne občine Hrastnik ter naglasil, zakaj je 3. julij

občinski ljudski praznik. Obvestil je nadalje občane o imenovanju častnih občanov mestne občine Hrastnik. Sledili so govori in ozdravne besede zastopnikov OLO Trbovlje, predsednikov sosednjih mestnih občin ter zastopnikov delovnih kolektivov.

Toplo pozdravljena od vseh je nato spregovorila častna občanka tov. Lidija Šentjurc, ki je očrtala revolucionarno delo in borbo delavstva v preteklosti, vse to pa navezala na današnji svetovni in domači politični položaj. Po njenem govoru je sledil kulturni program s sodelovanjem pevskega zbora »Zarje« in »Slavčeka« iz Trbo-

velj ter godbe in pevskega zbora »Svoboda I« iz Spodnjega Hrastnika.

Popoldne ob 15.30 je hrastniški »Partizan« izvedel svoj letni telovadni nastop.

Ob 17. uri je sledil skupni nastop godbe JLA iz Ljubljane ter godbe »Svoboda I« iz Hrastnika v spomin na 10. letnico odhoda hrastniške rudarske godbe v partizane. Telovadni nastop kakor tudi koncert godbe sta prav dobro uspela.

V večernih urah so imeli hrastniški taborniki — »Rod temnega hrasta« — svoj propagandni tabor s tabornim ognjem in razvijem svoje zastave.

Uspešno delo ljudskega odbora mestne občine Trbovlje

Z 20. seje ljudskega odbora

Zadnja seja ljudskega odbora mestne občine Trbovlje je bila po svoji vsebini bogata in plodna po svojih ugotovitvah in stavljenih predlogih. Zanimivo je, da so se seje udeležili zastopniki vseh podjetij, predsedniki sindikalnih podružnic ter ostali gostje. In prav je tako, saj bo le s skupnimi močmi mogoče reševati številne probleme socialistične komunne.

Predsednik mestne občine tov. Alojz Dular je imel obširno go-spodarsko poročilo o delovanju ljudskega odbora v preteklem letu. Tako daje že samo poročilo pregled pozitivnega in uspešnega dela v občini; podjetja so izboljšala proizvodna sredstva, nekatera med njimi so svojo dejavnost povečala in razširila. Dobro ja zaključil svoje poslovanje rudnik Trbovlje-Hrastnik, ki je vse svoje obveznosti do komunne natanko in v redu izvršil. Tudi trboveljska cementarna je lansko leto dobro poslovala, vendar je imela ta tovarna razne težave zaradi svojih starih, izrabljenih strojev. Kljub temu pa je to podjetje svojo proizvodnjo celo povečalo.

Največji napredek in razvoj zaznamuje vsekakor Strojna tovarna v Trbovljah, pa naj si bo to v pogledu razširitve tovarniških objektov kakor tudi glede izboljšanja svojih izdelkov, saj si to podjetje že utira pot v tujino. — Pa tudi Elektrarna Trbovlje je proizvodnjo toka povečala. Enako lep napredek in razvit kaže Splošno strojno mi-zarstvo v Trbovljah, ki je zaključilo pomembna naročila v Novem Sadu.

Izmed novoustanovljenih podjetij pa zasluži vso pozornost mlada industrija »Mehanika« v Trbovljah, ki se je v času dveh let razširila iz malega obrata v kar veliko podjetje ter se s svojimi izdelki že uveljavlja na vseh jugoslovanskih tržiščih. To podjetje bo svojo dejavnost in obseg še znatno razširilo, posebno važno pa je, da bo ta tovarna mogla zaposlovati predvsem ženske delovne moči, kar je v naših revirjih posebno kritično vprašanje. — V vseh teh večjih podjetjih uspešno gospodarijo delavski sveti in upravni odbori, slabše pa je v manjših podjetjih. Zadovoljivo so poslovala lansko leto krojači in šivilje, slabše pa je bilo v čevljarstvu, toda tudi tukaj je nastopilo letos izboljšanje. Naša manjša kovinarska obrtna podjetja so bila vse preveč razdrobljena in razcepljena. V tem pogledu je bil storjen napredek, ko so se sorodna podjetja združila v kovinsko in elektro-instalacijsko delavnico. Dokaj slabo je poslo-

valo soboslikarsko podjetje, ki je zaključilo lansko leto svoje poslovanje z izgubo 720.000 din. Upravnik, knjigovodja in predsednik tega podjetja so bili predani v obravnavo in zagovor na pristojno mesto. Brivsko in frizersko podjetje je sicer poslovalo brez izgube, ni pa nič storilo za ureditev svojih lokalov in oprave, prav tako je posvečalo premajhno pažnjo vprašanju dobrega delovnega kadra.

Trgovska podjetja niso poslovala zadovoljivo. Po izvršeni reorganizaciji je pa opaziti napredek. V gostinstvu je bil finančni uspeh sicer zadovoljiv, vendar so se tudi tukaj ugotovile nepravilnosti, senčna stran je nadalje v gostinstvu, da mu močno primanjkuje dobrega, sposobnega kadra. Tudi pekarna in slaščičarna sta dobro poslovala, toda pekarna bi nujno potrebovala nove peči. Akoravno so tudi gradbena podjetja denarno dobro gospodarila, ni v njih ustrezne storilnosti. Kaj slabo razvita je zadržala zavest in dejavnost. Obe KZ v občini Trbovlje, kjer deluje ena izmed njih na Dobovec, sta se vse preveč ukvarjali le s trgovskimi posli, skoraj malo ali skoraj nič pa s pospeševanjem kmetijske dejavnosti, zlasti z dvigom živinoreje in sadjarstvom, ki sta v našem okraju glavni veji kmetijskega gospodarstva. Viden korak naprej pa zaznamujejo Trbovlje v obrtni dejavnosti, slaba stran pa je, da jim ni uspelo v večji meri zatreti šušmarstva. Tudi v sami komunalnopravi je opaziti izboljšanje poslovanja ter napredek.

Komunalna dejavnost

Lansko leto so v Trbovljah rekonstruirali in razširili 900 metrov glavne ceste. Z zgraditvijo nove, širše ceste in njenim tlakovanjem so dobile Trbovlje neprimerno lepši izgled, kar z zadovoljstvom ugotavljajo vsi domačini, prav tako pa tudi vsi v kraj prihajajoči tuji in gostje. Komunala uprava je skupno z Opleševalnim društvom poskrbela za ureditev parkov, nasadov ter lepših zelenih pasov ob glavni cesti. Dosti je komunala uprava napravila nadalje na urejanju ostalih cest in na vodovodnem omrežju, medtem ko so se na stanovanjskih objektih vršila samo popravila. Podjetje »Snaga«, ki je bilo pred nedavnim ustanovljeno, je vzbudilo dosti upravičene kritike, vendar se je tudi tukaj stanje izboljšalo. — V nadaljevanju svojega poročila je predsednik občine govoril še o izvajanju lanskega proračuna ter se dotaknil šolskih problemov. Na področju mestne občine deluje 5 osnovnih šol in dva otroška vrtca, tako da pride povprečno na učitelja 38 otrok. Materialna plat naših šol ni zadovoljiva, akoravno je letošnji proračun znatno večji od prejšnjih. Razpoložljiva sredstva ne bodo zadostovala za potrebe šolstva, ki so velike. —

V Trbovljah delujeta še Glasbeniška šola in enoletna gospodinj-ska šola.

Razprava o zaključnem računu LOMO Trbovlje za leto 1953

Iz poročila o zaključnem računu je razvidno, da je LOMO Trbovlje lansko leto dobro gospodarilo. Od vseh doseženih dohodkov je uprava občine porabila 108.963.000 din ter je preostala rezerva 9.879.000 din. — V glavnem so bili ljudski odborniki mnenja, da so Trbovlje v zadnjih letih dosegle lep napredek in razvoj. V diskusiji je bilo poudarjeno, da bo treba v prihodnje povečati večjo pozornost preskrbi dobrih mladih kadrov v obrti in industriji. Mnogo je bilo nadalje govora o poslovanju v gostinskih in trgovskih podjetjih. Ljudski odborniki so bili mnenja, da je treba vsa vprašanja reševati ostro in pravično. — Sledila je razprava o zbiorih volivcev, ki so bili prejšnji mesec po terenih mestne občine.

Slab obisk zborov volivcev

Iz poročila o zbiorih volivcev sledi, da je bila udeležba teh zborov skrajno slaba — komaj nekaj nad 10 odstotkov, v dveh volilnih enotah pa zborov volivcev sploh ni bilo. — Na teh zbiorih so volivci v glavnem obravnavali probleme komunalnega značaja, vprašanje preskrbe pitne vode, kanalizacijo, stanovanjsko vprašanje in podobno. Pomanjkljivost na teh zbiorih je bila, da so med obravnavo volivci razpravljali le o vprašanju, kakšni bodo izdatki za proračunsko leto 1954, nihče od volivcev pa se ni dotaknil vprašanja, kako ustvariti dohodke, da bo mogoče proračun izvajati.

Na zbiorih volivcev so govorili, da je gradbeni material za stanovanjske hiše predrag. V Bevkem želijo volivci, da se tamkaj uredi tržni prostor. Volivci so pozdravili sklep, da se v Bevkem uredi zobna ambulanta — pritoževali so se pa čez podjetje »Snaga«. Prav tako so volivci poudarjali na svojih zbiorih, da je sedemmilijonski znesek premajhen za gradnjo stanovanj. Mogoče je prav umesten predlog, ki so ga stavili volivci terena Center, da bi rudnik eno- ali dvostanovanjske hiše prodal, nadalje da bi posamezniki vodili več računa o popravilih. Sprožen je bil predlog, naj se ustanovi stanovanjska zadruga za delavce. Na Kleku so bili volivci razburjeni, ker ni nič z obljubljenim gradnjo ceste — v Čeah pa so bili spet mnenja, da se kmetijstvu nudi premajhna pomoč, da se za razsvetljavo za ceste porabi več kot za pomoč kmetijstvu.

V nadaljevanju seje so sledila poročila Svetov za gospodarstvo, komunala vprašanja, prosveto in kulturo ter za zdravstvo in socialno skrbstvo. — O delu teh svetov bomo še poročali.

ZA NAŠE KMETOVALCE

ZADNJI DOGODKI

Zatiramo koloradskega hrošča, rjo in listne uši!

Tistemu, ki še nikoli ni videl ali celo na svojem krompirišču občutili opustošenja, ki ga napravi koloradski hrošč ali »krompirjevec«, se zdi vsakoletno bobnanje v boj proti temu škodljivcu pretirano, če že ne smešno. Kdor pa je že kdaj videl delo golega objedeno krompirjevo stebeljce na njivi, ga zabeleži ob sami besedi »koloradar« in skrbno preiskuje svoje krompirjeve nasade. In če na nesrečo celo najde tega škodljivca na svoji njivi, ne ve, kaj naj počne. Sicer ve vsak, da je treba hrošča zatirati s škropljenjem ali prašenjem, toda marsikdo pozabi, kar je gotovo že bral ali slišal, kdaj in kako je treba to storiti. Tudi navadno ni pri hiši potrebnih priprav — škropilnic, prašilnikov. Nalasež za zatiranje koloradarja sestavljene ekipe pa pri vedno bolj širajočih se okužbah ne bodo več kos vsem krompiriščem. Zlasti ne stotinam malih nasadov krompirja, pri »vrtičkarjih«, kjer se koloradar najraje pojavlja. Potrebno je torej le, da se bo znal boriti proti temu škodljivcu vsakdo, ki goji krompir. Zato nekaj kratkih nasvetov:

1. Pregledujte krompirišča čim večkrat in kar najbolj temeljito! Ne samo, kadar je zapovedan »množični pregled«, marveč vsakokrat, ko greste mimo svojega krompirjevega nasada ali ko ga okopavate ali osipavate. Sicer lahko le naključje, da boste našli hrošča, če je morda priletel šele eden na vašo njivo in še ni njegovih ličink, »gosenic«, ki jih je lažje opaziti, zlasti se lahko zato, ker jih izdajajo objedeni vršički krompirjevih grmičev. Če pa je hroščev na njivi več in posebno se, če so na krompirju že tako dolgo, da so se izlegle in odrasle že ličinke, jih boste pri količkah skrbnem pregledu gotovo našli. Kdor pusti, da mu ličinke krompirjeve obžrejo že cele grmičve, preden jih odkrije, zasluži kazni zaradi malomarnosti — in bo v resnici tudi kaznovan.

2. Sredstva za zatiranje koloradarja so prav različna in jih dobite v vsaki KZ: apneni in svinčni arzenat, pepeln, pantakan, lindane, dildeni itd. Ker nekatera sredstva uporabljamo razredčena v vodi kot »škropivo«, druga pa razpihujemo suha kot »prašivo«, moramo ob nakupu zahtevati navodila, kako je treba sredstvo uporabljati — in če jih škropimo, koliko moramo biti razredčena. Na splošno si zapomnimo, da uporabljamo arzenate samo kot škropivo in sicer v pol-do tričetrtodstotni raztopini, dalje da dobimo »pantakan« in »lindane« v dveh pripravah, bodisi za prašenje ali pa za škropljenje. Za škropljenje uporabljamo navadno pantakan v 1% raztopini, lindane pa moramo še mnogo bolj razredčiti, na 0,15% raztopino, t. j. na 10 litrov škropiva samo 1 žličko sredstva »dildena« za prašenje. Vedeti moramo nadalje, da so arzenska škropiva hudi strupi za ljudi in živali, druga našeta sredstva pa so škodljiva samo žuželkam — tako škodljivim kot koristnim — n. pr. čebelarim, pikapolonicam itd.

3. Kakšne naprave so nam potrebne? Za prašenje majhnih površin so najbolj pripravi

malih prašilnik, ki jih ima na prodaj n. pr. KZ Trbovlje, pa tudi druge kmetijske zadruge in stanje samo 360 din. Tak prašilnik si lahko kupi vsak in more ugonabljati razen koloradskega hrošča z njim in z istimi sredstvi tudi muhe, bolhe, uši pri živalih, listne uši na drevju, fižolu in na vrtnicah itd. Kdor ima vinogradniški žveplalnik, bo uporabljal tega, skoro vse KZ pa imajo tudi večje prašilnike.

Prav tako se lahko poslužimo za škropljenje malih površin proti koloradskemu hrošču majhnih škropilnic, n. pr. vinogradniških, sadjarskih in podobno, celo Flit-škropilke proti muham. In če drugega nimamo, je celo metlica dobra, ki jo pomakamo v vedrico in otrkavamo nad krompirjevimi grmičev. Za večje nasade uporabljamo prevodne, motorne škropilnice. Važno je le, da škropivo zažene hrošča ali ličinke, če je sredstvo »dotikalni strup«, oziroma da zastrupimo listje, če uporabljamo »želodčni strup«, kot so to n. pr. arzenska sredstva Seveda ponovno poudarjamo, da moramo pri uporabi arzenovih sredstev paziti, da ne zastrupimo tudi solate, fižola, detelje ali česa drugega, kar uživajo ljudje ali domače živali, ker bi jih lahko s tem zastrupili. Treba je torej vedeti, s čim imamo posla in biti previdni.

4. Kdaj bomo zatirali koloradarja? Jasno je, da takoj, ko ga najdemo. Vse naše hrošče in ličinke moramo takoj uničiti. Glede škropljenja in prašenja so pa različna mnenja: nekateri priporočajo ali celo zahtevajo, da škropimo vsa krompirišča v bližini okuženih mest, zato da se bo hrošč takoj zastupil, ko prileti nanje — spet drugi pa so mnenja, da je škoda zapravljati

denar za draga sredstva, dokler nismo s pregledi ugotovili, da so nasadi okuženi. Nedvomno pa je nujno, da takoj škropimo ali naprašimo nasad, če opazimo na krompirišču že zalego, ličinke!

5. S sredstvi za uničevanje krompirjevca lahko zatiramo tudi listne uši vsepovsod, kjer se pojavljajo. Posebno letos je tega mrčesa silno veliko, ki napravi velika škoda. Večina listnih uši uničuje zanesljivo sredstva, ki smo jih našli pri ugonabljanju krompirjevca. Le nekatere vrste listnih uši so obdane z nekakšno prevleko, tako da se škropiva od nje odbijajo in da tudi prašivo ne učinkuje nanje. Take uši so n. pr. medene uši na breskvi in še nekaj podobnih. Za zatiranje takih vrst uši pa imamo posebna, stodoletno učinkovita sredstva, kot so n. pr. »Fosferno 20«, »Paration 20« in druga. Toda ta sredstva so tako strupena tudi za človeka in živali, da jih smemo uporabljati le s skrajno previdnostjo in natančno po navodilih, ki so ali že priložena ali pa na posodi ali pa jih lahko dobimo pri vsakem kmetijskem strokovnjaku.

6. Kaj je bolj priporočljivo — škropljenje ali prašenje? Na to vprašanje moramo odgovoriti: včasih eno, včasih drugo. Če je vreme suho, če je dovolj vode v bližini za razredčenje sredstva in če je škropivo pravilno pripravljeno, je le-to vsekakor bolj učinkovito kot prašenje — seveda le, če res natančno poškropimo cele rastline. Škropilo se tudi bolj prime in dalj časa drži listov. Ako pa je deževno vreme, izpere dež škropivo takoj z listov ter so bili stroški in delo zaman. V deževnem letu je torej prašenje uspešnejše. Prav tako tam, kjer bi bilo treba vodo za redčenje

škropiva nositi od daleč. Tudi delo s prašenjem je hitreje — toda če je veter, se lahko zgodi, da naprašimo namesto svoj krompir sosedom solato...

7. Kaj je še dobro vedeti in še bolj priporočljivo storiti? Da koloradski hrošč ni edini sovražnik krompirja! Kaj nam pomaga, če se ga ubranimo, če pa nam »rja« uniči vso krompirjevo žetev? Sredi poletja in ostanejo gomoljski kot lesniki? Vedeti moramo zato, da je krompirjeva rja ali plesen še večja nevarnost za krompir kot koloradski hrošč. Kako pa se proti njej borimo? Tudi s škropljenjem ali pa s prašenjem, toda proti tej bolezni so potrebna druga sredstva kot proti koloradarju. »Strupi« ji nič ne škodijo, pač pa to bolezen preprečijo baker oziroma sredstva, ki baker vsebujejo: modra galica, bakreno apno, bakreni lindane itd.

Priporočljivo je, da vsakokrat, ko škropimo ali prašimo krompir proti koloradarju, primešamo še sredstvo proti plesni ali rji. Če škropimo, je najbolje pridati na vsakih 100 litrov škropiva še tri četrti do 1 kg bakrene apne, ki ga enostavno zmešamo v raztopino. Če pa prašimo, svetujemo, da že kar kupimo tako sredstvo, ki vsebuje dvojno sredstvo, proti koloradarju in proti plesni. Tak pripomoček je n. pr. bakreni lindane. Tako ubijemo dve muhi na en mah: ubijemo se koloradarja in plesni ter dobimo lep in zdrav pridelek krompirja — seveda pod pogojem, da smo sadili zdrav, ne pa izrojen, t. j. na viroznih boleznih bolan krompir ter če smo zemljo za krompir prav pripravili in pognojili. O viroznih boleznih krompirja bomo še posebej kaj povedali, prav tako ob svojem času o pripravi zemlje in o gnojenju.

Za zdaj pa je najvažnejše: vsi v borbo proti koloradarju in rji pri krompirju in tudi proti listnim ušem na rastlinah!

T. B.

Zbor CMD na Dobovcu

21. junij letošnjega leta je bil pomemben dan za Cirilmetodski duhovniški organizacija našega okraja. Tega dne so se naši ljudski duhovniki in številni gostje zbrali na Dobovcu pri svojem ljubljenskem tovarišu Lovžu Pavliču, ki je ravno ta dan godoval, da bi imeli pri njem II. okrajni občni zbor svoje napredne organizacije. Zbora se je udeležilo 15 stanovskih tovarišev, trije ostali so se pa opravičili. Glavni sekretariat je zastopal glavni tajnik tov. Janko Zagar, komisijo za verska vprašanja tov. Jože Lampret, OLO Trbovlje tov. predsednik Martin Gosak, odbor SZDL okraja Trbovlje pa tov. Mirko Skalin.

Na občnem zboru, ki ga je odprl predsednik okrajnega odbora CMD tov. Cuderman, župniški upravitelj na Izlakeh, so se najprej vrstila voščila gostitelju tov. Pavliču ter pozdravi navzočih gostov. Predsednik IO CMD tov. Medvešek je poudarjal zvestobo katoliški cerkvi in naši socialistični domovini, zvestobo idealom NOV. Tovarša Gosak in Skalin sta v imenu oblasti in Socialistične zveze poudarjala dolžnost pošte-

nih duhovnikov, da s pomočjo svoje organizacije sodelujejo v socialistični skupnosti. Njihova posebna dolžnost je, da v svojem stanu preprečujejo vsak tuji vpliv, ki bi rušil našo narodno in državno enotnost.

V naslednjem je tov. Pavlič poročal o Zakonu o pravnem položaju verskih skupnosti, ki je bil uveljavljen ravno pred letom dni, t. j. 4. junija 1953. Zakon je odlično rešil naše konfesionalno in versko vprašanje. Zdaj vemo, kako se moramo duhovniki ravnati — je dejal tov. Pavlič — da bomo dobri državljani. Državi moramo biti hvaležni, ker je v njem uzakonila mnogo dobrih predlogov, ki so jih lani predlagala zakonodajnemu odboru jugoslovanske duhovniške društva vseh ver in narodnosti. K zakonu se pripravljata tudi okvirni Pravilnik, ki bo razčistil nekatere nejasnosti. Pa tudi doslej — tako je poudaril poročevalec — se člani CMD ne moremo pritoževati glede razlage tega zakona v našem okraju. Tako je okrajna notranja uprava kazala veliko razumevanje za težnje naših članov ter v mejah zakona dovoljevala vse kar du-

hovniki in verniki potrebujejo za versko izživeljanje. V Jugoslaviji ni verskega sovraštva, državljani vseh ver so med seboj bratje. »Vsi smo eno, v Jugoslaviji je verska svoboda,« je zaključil tov. Lovže Pavlič.

Nato je sledil organizacijski referat okrajnega tajnika CMD tov. Franca Šmona. Cirilmetodski društvo, ki se je ustanovilo pred petimi leti, da bi zainteresiralo domoljubne duhovnike za novo stvarnost, zdaj v našem okraju tri četrtine duhovnikov in samo pet jih še ni organizirano. V tem času je imelo CMD številno sej, okrajnih sestankov in proslav, na katerih je bilo največ govora o patriotičnem delu in o dolžnostih, ki jih imajo ti ljudje kot državljani in pristaši SZDL. Člani so aktivno sodelovali pri vseh večjih domoljubnih akcijah, tako pri posojilih, RK, volitvah, borbi za mir in za naš Trst, v mnogih resolucijah so obsojali rovarjenje pobege begolastništva in druge emigracije proti naši državi. Tovarš Šmon je ob sklepu svojega poročila poklical člane k še večji budnosti in delavnosti ter se (Nadaljevanje na 4. strani)

— V Podrinju so v teku velike priprave za proslavo 7. julija — dneva vstaje in LR Srbije. V Beli Crkvi, kjer je počila prva puška in v Stolicah bodo tradicionalni sedmojuljski zbori.

— V Buenos Airesu so sklenili trgovinski sporazum med Jugoslavijo in Argentino. S tem so končana 4-tedenska trgovinska pogajanja naše delegacije.

— Od začetka letošnjega leta je pobegnilo iz Italije na naše ozemlje 48 italijanskih državljanz, iz cone A STO pa 31 oseb. Večina izmed njih se je odločila za prebega zaradi težavnih življenjskih razmer, ker ne morejo v Italiji in Trstu najti zaposlitve.

— Na baranjskih pobočjih v okolici Kotline, Kneževih vinogradov in Kimenca so letos prvokrat posejali z bombažem poskusne parcele, na katerih se ta rastlina vzlic neugodnemu vremenu dokaj dobro razvija in obeta znaten pridelek.

— Tovarna avtomobilov v Mariboru je dosegla v maju in juniju doslej največje mesečno proizvodnjo: več kot 200 kamionov mesečno. Tovarna je v prvem polletju izdelala skupno 658 tritonskih kamionov in 67 avtobusov. Kolektiv te tovarne je lani v istem razdobju izdelal 495 kamionov.

— Načelnik oddelka za Evrope v kanadskem ministrstvu za trgovino g. Nynhuse je prispel včeraj v Beograd. Nynhuse je začel razgovore z jugoslovanskimi gospodarskimi voditelji o razširjenju izmenjave blaga med Jugoslavijo in Kanado.

— V Beograd je prispelo 60 kanadskih študentov, predstavnikov kanadske kolonialne organizacije za študentsko samopomoč (VUS). Med drugim si bodo ogledali študentske domove, poliklinike ter organizacije RK, da bi se seznanili z delom VUS v Jugoslaviji.

Razprava o EOS v Rimu najbrž sele novembra

Rim, 5 jul (AFP). Italijanski politični krogi menijo, da bo parlament razpravljal o Evropski skupnosti šele novembra, ker bo te dni odšel na letni odmor.

Nekatere politične skupine ne odobravajo odlašanja. Sodijo namreč, da vlada namerno čaka na Francijo, kakšno stališče bo zavzela do tega vprašanja. Liberalci in republikanci zlasti poudarjajo, da bo odlašanje škodovalo italijanski zunanji politiki. Po njih mnenju se lahko zgodí, da bo ZDA in Vel. Britanija upostavile zvezo z Zahodno Nemčijo, ki bo škodila Franciji in Italiji.

Teden kulture v Zagorju

Delavsko prosvetna društva »Svoboda« občine Zagorje so priredila v Zagorju od 27. junija do 4. julija Teden kulture z geslom »Kulturo delovnemu ljudstvu!«

Zagorje je bilo za to priložnost lepo okraшено, z vseh hiš pa so palopale skozi ves teden državne, republiške in partijske zastave. Še posebno lepo pa je bilo urejeno in okraшено letno telovadišče TVD »Partizana« ob Cesti 9. avgusta, ki je bilo ves teden pozorišče prireditev. Otvoritev je bila v nedeljo, dne 27. junija, ob 20. uri, ko je predsednik prireditvenega odbora tov. Dušan Kolenc slovesno odprl Teden kulture v Zagorju. — Sledil je koncert godbe na pihala Svobode II. Toplice. Na koncert je prišel tudi dolgoletni kapelnik godbe, tov. Srečko Godina, ki živi sedaj v Ljubljani. Na željo navzočih je godbi dirigiral on, številno občinstvo pa ga je ob zaključku nagradilo z dolgotrajnim ploskanjem. Ob tej priložnosti naj pohvalimo še sedanjega kapelnika tov. Miho Grošičarja, ki je privedel godbo na zelo zadovoljivo višino.

V ponedeljek zvečer je izvedel jazzorkester Svobode I-Zagorje »Večer veselih melodij«. V torek je bila na sporedu Cankarjeva farsa »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Delo je režiral tov. Šmon, sceno pa je sestavil tov. Ivan Srebot mojstrski. V glavnih vlogah so nastopili Janez Šmon, Majda Gričar in Franci Ržnišnik. Uprizoritev je bila odlična in je navdušila skoraj poldrugi tisočglovo množico. Igrali so vsi od prvega do zadnjega zadovoljili, posebno pa še v drugem dejanju.

V sredo je priredila Svoboda II-Toplice koncert pevskih zborov, na katerem sta sodelovali Svoboda II-Toplice in Svoboda Loke-Kisovec. Udeležba je bila dobra, prav tako je bilo izvajanje na zadovoljivi višini. V četr-

tek so gostovali v Zagorju člani Svobode Loke-Kisovec z D. Gervajsovo »Karinlo Reško«. Tudi ta mladi kolektiv je zelo povoljno podal del in prav gotovo zasluži pohvalo.

V nadaljevanju programa je zagorski »Partizan« priredil v petek zvečer telovadno akademijo. V soboto je bilo ob 10. uri dopolnilno slavnostno zborovanje ob priliki Dneva rudarjev (o tem poročamo na drugem mestu), zvečer pa je bil »Večer naše mladine«, ki so ga izvajali mladinci nižje gimnazije, osnovne šole Zagorje, Toplice in Vajenske šole. Poročilo o gostovanju Slovenskega narodnega gledališča, Drame iz Ljubljane, prinašamo med zadnjimi vestmi.

RAZGLAS

1. Sprejemmo v uk 4 vajence za splošno mizarstvo stroko,

1 vajenca za tapetniško stroko. Pogoji so: a) dovršena 2. razreda nižje gimnazije; b) telesna in duševna sposobnost za mizarstvo oziroma tapetniško stroko.

Kandidati naj se v spremstvu staršev ali pa skrbnika osebnostno zgledajo na sedežu podjetja. Predložiti morajo lastnorodno pismeno prošnjo, rojstni list in zadnje šolsko spričevalo do 14. julija 1954.

2. Tečaj za priučitev v delu v lesni industriji, in sicer: a) za strojno obdelovanje lesa; b) za površinsko obdelavo; c) za osnovno pleskanje.

Tečaj bo v popoldanskih urah na sedežu podjetja. Kandidati, moški ali ženske, v starosti od 16 do 25 let, ki imajo veselje in interes, postati priučeni delavci v lesni industriji, naj se prijavijo osebno najkasneje do 14. julija t. l. v upravi podjetja v Trbovljah, Savinjska cesta.

Splošno strojno mizarstvo v Trbovljah

Zagorje je postalo zadnje dni zelo živahno. Zagorje je danes eno izmed pomembnih rudarskih središč v Sloveniji. Kako se je v zadnjih letih razvijala industrija, obrt in kmetijstvo, nam je pokazala I. razstava lokalne industrije, obrti in kmetijstva, ki je bila odprta od 27. junija do 4. julija v prostorih osnovne šole v Toplicah.

O otvoritvi razstave smo že pisali. Ne da se pa s takoj prvič napisati vseh vtisov s te razstave v Zagorju. Zanimanje za razstavo potrjuje željo predsednika pripravljalnega odbora tov. inž. Pusta, ki je dejal, da bi se te razstave v bodoče prirejeval vsako drugo leto in bi pokazale, v koliki meri se je v tem kratkem času razvila lokalna industrija, obrt in kmetijstvo. Preden preidemo k opisu in oznaki razstavljenih predmetov, naj izrečemo še povelje pripravljalnemu odboru s tov. inž. Pustom na čelu in aranžerju tov. Kordišu, ki so razstavo odlično pripravili in okusno uredili. Ker smo že pri pohvalah, naj izrečemo priznanje še kolektivni rudniki Zagorje, ki je tudi izvrstno uredil razstavljeni prostor in to zelo kratkem času.

V 12 razstavnih prostorih prikazuje svoje izdelke 38 razstavljalcev. Poseben paviljon ima Aeroklub »Stane Kamnik« iz Za-

I. razstava lokalne industrije in obrti v Zagorju

gorja, ki razstavlja jadrano leto S-2 in padalo.

V prvem razstavnem prostoru ima razstavljen izdelke mizar Zaletel, pohištvo pa mu je tapetiraj tapetnik Bajcer. Razstavljeni izdelki so zelo kvalitetno izdelani, celoten razstavljeni prostor pa zelo okusno urejen. V drugem razstavnem prostoru razstavljajo svoje lične izdelke mizarji: Drnovšek, Gregi, Kovač, Volaj, klepar Rožar in kolektiv mlinarskega podjetja iz Zagorja, ki prikazuje tudi shematično mletje žita in pridobivanje raznih vrst moke. Tretji razstavljeni prostor ima Lesno predelovalno podjetje v Zagorju. Razstavlja česnjevo spalnico (120.000 din), navadno spalnico (85.000 din), kompletno kuhinjo (58.000 din), kavč (48.000 din) in krasno sobno kredenco (35.000 din). Na razstavi smo opazili tudi nov izdelek iste g. podjetja, in sicer leseno roletno, ki stane 25.000 din. Pohištvo je opremlilo trgovsko podjetje »Potrošnja« iz Zagorja. Lahko rečemo, da je bil paviljon 3 res vreden ogleda in si je Lesno predelovalno podjetje Zagorje z razstavljenimi izdelki povečalo ugled in dober glas v Zagorju in okolici.

Tudi polovica četrtega razstavnega prostora pripada lesni industriji, ki jo zastopa kolektiv državnega obrtnega mojstra Maksa Skrinjarja. Poleg njega razstavlja svoje izdelke le kovaški mojster Jože Turk. Kovač Turk razstavlja razgrabljačo, ki je izboljšana travniška brana in je prvi tovrstni izdelek v Sloveniji. Travniška brana stare izdelave samo razreže travniško rušo in korenine — kar bolj škoduje kot koristi travniku. Razgrabljača pa razgrablja in poravnava kratine, mravljišča, gnoj itd. ter tako poravnava tla za lažjo košnjo, a travna rusa in korenine z njo ne ranimo. Če pa je treba plitvo zabraniti seme ali umetna gnojila na travniku ali njivi, ali pa zgrabljati trdo, skorjasto površino zemlje — obrnemo razgrabljačo na drugo stran, da dela s kratkimi zobci — enako kot travniška brana stare izdelave. Za razgrabljačo so se posebno zanimali kmetje iz okolice Zagorja in tudi ostalo prebivalstvo okoliških krajev. Isti mojster razstavlja tudi ogrodje železnega štedilnika, ki stane 120.000 din.

Peti razstavljeni prostor lahko imenujemo razstavo gradbenega materiala in gradenj. Tu razstav-

lja Keramika Izlake svoje okusne in lične izdelke. Poleg tega pa razstavlja nov proizvod nezgano stensko borduro. — SGP »Beton« — obrat Zagorje razstavlja maketo drobilca peska v Kisovcu in slike gradnje stanovanjskih in poslovnih zgradb. Kamnosek Jože Mohor razstavlja osnutek za spomenik »Borec« in ostale kamnoseške izdelke. Izdelke razstavlja tudi Industrija gradbenega materiala v Zagorju. Pečar Arbi razstavlja izdelke iz gline, razne izdelke in žgane figure. V šestem razstavnem prostoru razstavlja kmetijski za drugi Izlake in Zagorje. Kmetijska zadruga Izlake prikazuje proces izdelovanja sira in mleka, poleg tega razstavlja tudi vrče, s katerimi so leta 1900 pošiljali mleko prebivalcem Trsta in Maribora. Trgovska podjetja »Potrošnja«, »Izbiro« in »Preskrba« razstavlja v sedmem prostoru. Osmi razstavljeni prostor prikazuje delavnost učencev Kovinarske šole v Zagorju; med številnimi drugimi izdelki razstavlja mizarški rezkalni stroj, izdelan v celoti v delavnici šole, krožno žago, štedilnik, lično ograjo in maketo strojnega jaška v Kotrežu. Predvsem stopajo v ospred,

je odlični izdelki učencev tretjega letnika kovinarske šole. Vajenci šole za učence v gospodarstvu razstavlja v devetem razstavnem prostoru. Svoje izdelke prikazujejo nadalje vajenci kovinarske, lesne, pečarske, obutvene, oblačilne in mesarske stroke.

Razstava je pokazala današnje stanje obrtnih vajencev v Zagorju, njihovo strokovno znanje in ročno spretnost, pokazala pa je na drugi strani, v katerih obrtnih strokah manjka vajenskega naraščaja, s čimer bo odprla pogled dijakom in dijakinjam, za katero stroko naj se odločijo pri izstopu iz gimnazije. V desetem razstavnem prostoru razstavlja podjetje »Vino-Sadje« Maribor in Mestna klavnica v Zagorju. Rudnik Zagorje ima najlepše urejen razstavljeni prostor, ki je enajsti po vrsti. Prikazuje zagorskega rudarja pri pridobivanju premoga, fotograf Jože Stravs razstavlja detaje iz jame. Prav tako so prikazane vse vrste jamskih svetilk od najprimitivnejših do najmodernejših. Tudi zeleno — črna dekoracija tega prostora res reprezentira rudarstvo. Stevilne makete je izdelal Oto Brvar. — V zadnjem razstavnem

prostoru pa razstavlja svoje izdelke krojačica Uršičeva in Krovjasko — šiviljska zadruga Zagorje. Nekaj novosti je razstavilo tudi Strojno pletilstvo iz Zagorja. Poizkusne proizvode je razstavila tudi Tovarna konfekcije v Zagorju.

To je bil bežen opis razstavljenega materiala. Razstava je pokazala, da sta obrt in industrija v Zagorju na zadovoljivi stopnji. Tako je razstava opravila svoj namen. Skoraj eno tretjino razstavnih prostorov zavzemajo lesni izdelki, kar nam daje misliti, da bo treba v bodoče forsirati ostala področja industrije in obrti, da dosežemo ravnovesje. Ne zdi se mi pravilno, da razstavlja tudi trgovska podjetja in KZ Zagorje, ki ne razstavlja izdelkov lokalne industrije, obrti in kmetijstva. Če je že naslov razstave tak, bo treba v bodoče paziti, da se kaj takega ne bo ponovilo. Hočemo, da vidimo, v koliki meri se razvija lokalna industrija, obrt in kmetijstvo, ne pa razvoj teh gospodarskih vej v republikem ali celo v državnem merilu.

Kljub tem napakam pa je razstava le dosegla svoj namen in bi bilo škoda, če je ne bi v bodoče prirejevali redno vsako leto. Razstavo je obiskalo lepo število domačinov in gostov, ki so se po končanem ogledu izrazili o njej zelo pohvalno.

ŠTAJERSKA V BORBI

Pred 22. julijem - Dnevom vstaje slovenskega naroda Majski kres ni zagorel

Vsa naša zemlja je kakor s krvjo napisana in z junaštvom započeta knjiška. Vsaka ped te naše zemlje je kakor velika knjiška, ki jo bo do kraja prebral šele prihajajoči rod. Obrnimo eno izmed teh strani, prepišimo jo na čist papir in priložimo ogromnemu delu, ki ga je pisal ves naš narod.

Nisem šel na pot, da bi pisal o trpljenju našega ljudstva med vojno. A kdo bi šel mirno in brezbrizno mimo vseh teh težkih pričevanj, še vedno svežih in jasnih, kakor so sveže in jasne nezaznane rane naših ljudi; to so pričevanja o trpljenju in mukah, barbarstvu in smrti. Kdo bi mogel iti mimo te mirne istrske vasi, ki se je kakor galeb stisnila med dva rahlo zaobrnjena grička, pa da bi se ne vprašal, kdo je to revno naselje tako strahotno opustošilo, kdo je porušil te zidove in ugasil ognjišča...

»Tu je moj stric,« je pokazal s prstom majhen deček, ki je sedel na pragu nekdanje hiše, na goli kamen, prekriž z naročji razkošnih krizantem. Tu dol menda, kjer piše: »Tukaj počivajo...«. Mar je moči reči, da počivajo tu, kjer je ostal samo kupček kosti od vse vasi?

Deček je bil premladen, da bi lahko vedel karkoli več povedati, igrajoč se z ustreljenim nabojem, najdenim pod zidom, in pazijo na ovce, ki so se pasle nad vasio. Premajhen je bil, da bi slutil, kako je morda prav ta naboj, ki ga je držal v roki, prav tako spomenik padli žrtvi. V Liji je bilo malo zaman izstreljenih nabojev. Dve sto devetdesetdeset izstreljenih nabojev, 269 žrtev, 269 izgubljenih spomenikov. Morda pa jih je bilo izstreljenih manj, saj jih je — kakor pripovedujejo preživeli — najmanj padlo od strela.

Težko, da bi kdaj koli mogoče ugotovili, v čigavi glavi se je porodila barbarska in hudodelska zamisel, uničiti majhno istrsko vasico Lipo, trideset kilometrov oddaljeno od istrske morske obale. Morda je to misel rodila onemogla jeza črnosrajčnikov, ki so jih vzemirjali partizanske enote ter uničevale celo njihove tanke, medtem ko je zelena kolona polzela proti Trstu. Morda pa je bila ta navadna barbarska in hudodelska zamisel brez vzroka, kakor vsak njihov številni izraz sovraštva do naroda, kateremu so vladali četrt stoletja.

Nekaj pa se vendar ve: dve ženi, starejši vasičanki iz Lipe, sta t dan odšli iz vasi, da bi posadili nekaj graba v skopih in revnih krpicah zemlje. To je bilo zadnjega aprila 1944. leta. Zunaj vasi so ju prestregli črnosrajčniki in olivnozeleno uniformirani »Wehrmachtovci« ter ju zavrnil. »Ostanite v vasi,« so jim dejali, »in ne odhajajte ven, ker je nevarno.« Borec in simpatizirer NOV, ki jih je ta vest zatekla v vasi, niso verjeli, vendar so se le umaknili, da ne bi brez potrebe povzročili neprijetnosti in nevarnosti za življenje svojih sovasčanov, žena in otrok. Tako se je začelo...

Tistega dne so vzemirjali Lipljani zgodaj popoldne opazili kolono nekaj sto črnosrajčnikov in nemških vojakov, ki se je bližala vasi. Najbolj neupljivji so se polagoma umaknili ter se ob zidovih hiš sprijeli proti grču. Kdo bi pač pričakoval vso tisto nasrečo, ki je visela nad Lipo?

Vendar v Liji ni bilo nikogar, ki ne bi zasluhl bližnje nesreče takrat, ko so zaprasketali prvi strelji na obronku vasi. Sesule so se šipe na prvem oknu, za vedno je utihnil prvi otrok, padla je mrtva žena starega Josipa Zmajlića. Medtem pa so se čuli strelji že po vsej vasi. Bežati je bilo prepozno, ker so šele takrat opazili, da je vas popolnoma obkoljena od strojne »majarske« in množice črnosrajčnikov. Le-ti so od zunaj pazili na vas. Menda so se bali, da bi jim ne propadel barbarski užitek.

Videč ženo, kako pada z okrvavljenim čelom, se je stari Josip Zmajlić dvignil, medtem pa ga je zadelo v glavo nekaj strašnega, pekočega in kot nož ostrega ter ga posekalo. Zgrudil se je in občutil na roki topele curek krvi. Pod oknom pa je slišal italijanski pogovor:

»Si ga polotkel? Stopi in ga končaj s kopitom...«
Stari Zmajlić je začutil novo, še večjo nevarnost in se napravil mrtvega. To ga je rešilo. Samo zato je danes eden izmed sedemdesetih preživelih v vasi. Strelji so pokali kakor kostanj na ognju. Souca pa je sijalo to-

plo in domače, kakor da bi se v vasi nič posebnega ne zgodilo. V tej vasi, ki so jo italijansko-nemški fašisti »osvajali« hišo za hišo. Zdaj niso več ubijali, temveč zbirali prebivalce na skupnem kraju. Kakor da so potolažili sovraštvo... Morda vendar — je žrtve preblisnil žarek varilivega upanja.

Skupina preživelih — bilo jih je nekaj več kot dve sto — je šla proti začetku vasi. Na hitro so jemali s seboj tople obleke, odejo ali blazino. Očitno je kazalo, da so namenjeni za internacijo, taborišča...

Na samem začetku vasi pa so jim ukazali, naj vstopijo v hišo Draga Jakšetića... To bo zbirališče, so razmišljali od strahu že do malega ponoreli stari in žene. Med njimi pa so vresčali otroci, izgubljeni od staršev in pririvajoči se med nogami v hiši nagnjenih ljudi.

Pred hišo je ostalo morda še kakih deset ljudi. Med njimi se je znašel majhen, petleten otrok. Naenkrat — kdo ve zakaj — se je otrok odločil od skupine ter

se pognal preko travnatega griča v pančnen beg. Razbojnik se za trenutke niso znašli, nato pa, kakor na ukaz, dvignili puške in užgali kot na lovu. Otroci pa je še dalje bežal in opletal s slabotnimi nožicami. Matere, ki tudi niso vedeli za svoje otroke, so se oddahnile, vesele se, da se bo vsaj dete rešilo. Takrat pa sta dva italijanska vojaka prenehala streljati in se pognala za otrokom. Nista ga dolgo lovila in ga kmalu prinesla na rokah nazaj pred hišo. V njej so bili natrpani že vsi do zadnjega, in ko je vstopil poslednji, so brizgnili po ljudeh curki bencina. Ziva grmada ljudi je zagorela in vplamtelja visoko do samih belih oblakov. V trenutku je jeknil pod nebo strahoten krik iz dve sto gri-mož, žen in otrok. Po oknih, na katerih so se pokazale glave od strahu poblesnelih vasičanov, so zaprasketale streljane. Duh po pečenem človeškem mesu je zavle po vasi, po kateri so kakor živne skrbno iskali fašisti nove, morda varno skrite žrtve.

Tisti, ki je pred hišo držal na

rokah na begu ujetega otroka, je počakal še toliko, da se je ožen dovolj razplamtel, potem pa ga je nekajkrat visoko zavijtel in ga treščil na sredo plamteče grmade.

Ogenj je lizal zidovje siromskih vasiških kamenjač. Do smrti prestrašeni otroci, tisti deset, ki so za vasio varovali vasko premoženje in tako ostali pri življenju, so divjali od strahu, gledajoč gorečo rodno vasio. Tudi z vrha je skupnica bežečih vasičanov žalostno gledala strahotno usodo zajetih vasičanov. Zvečer so med razvalinami iskali svoje najdražje. Nikogar več niso našli, le dogorele ostanke človeške grmade v Jakšetićevi hiši...

Nekaj borcev je iste noči želelo na sosednjem griču prižgati kresove v čast 1. maja. Ko pa so globoko spodaj v dolini zagledali požgano vasio, niso prižgali kresov. Sneli so titovke z glav in skoni stisnjene zobe prisegli maščevanje, nato pa so odpeljali s seboj tisto drobno skupinico rešenih, preživelih vasičanov.

Odkritje spominske plošče pri Lenartu (Vrheh) nad Trbovljami

Pred trinajstimi leti so se sešli na obronkih Čemšenjske planine in Partizanskega vrha najboljši revirčani in ustanovili I. revirsko četo. Istočasno so tudi Zagorjani ustanovili na Čemšenjski planini svojo četo, ki sta se obeh pozneje, v septembru 1941. leta združili. Dne 8. septembra 1941 je doživela revirska četa dobro organiziran napad Nemcev in s tem ognjeni krst pri Lenartu. V spomin na ustanovitev I. revirske čete bo Mestni odbor ZB Trbovlje skupno z ostalimi ZB na dan 22. julija odkril pri Lenartu spominsko ploščo, ki bodo v njej izklesana imena vseh padlih borcev iz revirske čete, v kateri so sodelovali Trboveljčani, Hrastničani in Zagorjani.

Na predvečer dneva vstaje, velikega zgodovinskega dneva slovenskega naroda bo v Trbovljah pred spomenikom »Revolucije« velika proslava tega praznika s slavnostnim govorom ter nastopom pevskih zborov in godb na pihala. Nato se bo pred-

vajal na prostem film iz partizanskega življenja. Na sam 22. julij bo pa skupen odhod iz vseh štirih terenov mestne občine: Zasavja, Dobrne, Centra in Zg. Trbovelj na slovesno odkritje spominske plošče pri Lenartu (Vrheh).

Tukaj bo odkritje plošče ob 10. uri dopoldne. Ko se bo začela spominska slovesnost, bodo začele prihajati partizanske patrulje iz Zagorja, Hrastnika in Trbovelj, ki bodo imele zborna mesto na kraju, kjer bo odkritje spomenika. Sodelovalce bodo godbe na pihala in pevski zbori »Svoboda«. — K tej pomembni slovesnosti so vabljene vsi borci revirske čete, njihovi svojeci ter vsi borci na področju našega okraja, nadalje vsi tisti, ki so se v teh krajih borili proti okupatorju. 22. julij naj bo velika slavnost vseh partizanov kot uvod v priprave na veliki zlet štajerskih partizanov na Ostrožnem dne 6. septembra t. l.

Dne 22. julija torej vsi k Lenartu!

Otroci padlih borcev letujejo v Gornjem gradu

Vsako leto letuje šolska mladina iz revirjev v različnih krajih Slovenije. Svet za ljudsko zdravje in socialno politiko pri OLO Trbovlje izbere za letovanje kraje, kjer se otroci lahko naučijo v polni meri čistega zraka, ki ga v industrijskih centrih primanjkuje.

Posebno pozornost pa je letos posvetil Okrajni odbor Zveze borcev otrokom padlih borcev okraja Trbovlje. Vsi bodo preživeli tritedensko počitnice v Gornjem gradu, središču velikih in srčnih borb v času NOV.

Dne 21. junija se je iz Trbovelj odpeljalo 95 otrok nasme-janih obrazov proti Gornjemu gradu. — Gornjegrajska šola je naš novi dom. Pet lepo urejenih spalnic, jedilnice, kuhinja, prijazna okolica in Dreta, tod preživljamo veselo dneve, ki nam hitro minevajo. Petje, igre in sprehodi so naše delo. Povsod pa nas spremlja harmonika Gusti, ki pridno pritiska na svoj meh. Vzgojitelji nam pripovedujejo o dogodkih iz časa NOV,

ki so se odigrali v Gornjem gradu in njegovi okolici.

Pridne kuharice skrbijo z veliko požrvalnostjo za prazne želodčke.

Obiskali so nas tudi člani Okrajnega odbora Zveze borcev. Prinesli so nam nove žoge in igre, najbolj pa se jim zahvaljujemo za radioaparate. Ob njegovih prijetnih zvokih nam je vsaka jed slajša.

Vsem organizatorjem, posebno OO ZB se za njihovo skrb najpriskrneje zahvaljujemo.

I. izmena počitniške kolonije, Gornji grad.

Delo 'Svobode' v Radečah

Kulturnoprosvetna sezona je sicer v glavnem zaključena ter v poletnih mesecih miruje ali pa je v zaostajanju, ne moremo pa tega reči za Radeče. Tamkaj se trudijo in pripravljajo, da bi tudi v poletnih mesecih nudili delovnim ljudem kulturni užitek.

Med zelo agilnimi skupinami sta v Radečah pevski zbor in gledališki kolektiv. Tako je mešani zbor pred nedavnim ponovil opero »Planinska roža« dvakrat. Čisti dobiček je dal privrati Društvo prijateljev mladine, od druge predstave pa domačemu Planinskemu društvu. Pevci sicer sedaj nimajo rednih pevskih vaj, pač pa se solisti pripravljajo za opero »Hmeljska princesa«. Moški pevski zbor je imel prejšnji mesec vaje za sodelovanje pri »Miklovi Zali«, ki jo bodo tudi letos ponovili.

Dramski odsek radeške »Svobode« je v zadnjem času postavil na oder ameriško komedijo »Draga Ruth«, ki jo poznamo tudi po filmu, in dramo »Mrake«. Ker se dramska družina pripravlja na ponovitev »Miklova Zala« na letnem gledališču, je preložila premiero Kreftovih »Celjskih grofov« na jesen.

Mladinski oder je z uspehom nastudiral »Trnjulčico« — Ljudska univerza v Radečah pa je ob dobrem obisku končala svojo sezono s predavanjem o atomski energiji.

Posledica tega poraza rudarske stavke je bila ustavitev družinskih doklad in gladovne plače. Druga posledica stavke pa je bila odpust najborbenejših rudarjev iz službe. Bili so postavljeni na ceto, in nikjer v Sloveniji niso dobili zaposlitve. Tako je sindikalna organizacija sprico stalnega nadzorstva orožništva znatno padla in le z veliko težavo nadaljevala svoje delo med rudarji do leta 1924, ko je bila ob napadu »Orjuna« na Trbovlje razpuščena.

Odpuščenji funkcionarji in rudarji so šli iskat delo in kruh izven domovine, v Francijo in drugam. Ko so pa predstavniki rudarskega revolucionarnega razreda odhajali v tujino je za njimi potegnili plaz rudarjev, ki so se za njimi izseljevali kar v transportih. To izseljevanje najboljših rudarjev je pa zaskrbelo Trboveljsko družbo. Pritiskala je na pokrajinsko vladu da ustavi dovoljenja za izselitev v tujino. Tako je bila TPD po enem letu prisiljena nekoliško izboljšati življenjske pogoje delavcev.

Pogled na Vrhe (Lenart), kjer bo 22. julija Zveza borcev mesta Trbovlje odkrila spominsko ploščo v spomin ustanovitve »Prve revirske čete«

Andrej Forte, Trbovlje:

Razvoj delavskih borb v Trbovljah

Po razsulu avstro-ogrske monarhije leta 1918, se je delavsko gibanje v Trbovljah močno razgibalo. Delavci so vedno glasneje zahtevali kruha. Izbruhnil je spontani štrajk spomladi leta 1919, ki so se ga udeležili vsi rudarji vseh treh izmen in šli v delovnih oblekah in s sekirami pred rudniško skladišče in zahtevali, da se da takoj živeti iz njega. Razjarjeni rudarji so ob 14. uri s sekirami navallili na skladišče, vdrli vanj, stražo razorožili in jo poslali v šolo. V tem trenutku je dal komandant čete, ki je bila v šoli, povelje, napasti in zasesti rudniško skladišče. Rudarji so bili hitrejši in so obkolili četo ter namerili nanjo sekire. Ko je komandant spoznal, da se ne bo rešil iz položaja, ki je nastal, je dal četi nalog, da se vrne v šolo, sam pa je šel med rudarje in jih vprašal, kaj zahtevajo. Rudarji so mu pojasnili, da hočejo kruha in da se izvoli strokovni komite, ki naj pregleda po trgovinah skrita skladišča živil. Takoj se je začelo zborovanje, na katerem so izvolili strokovni odbor, se razdelili in šli na delo. Ravno tako so se razdelili rudarji in spremljali strokovne komisije po trgovinah zaradi kontrole. V teku dveh ur so se našle velike zaloge živil, ki so jih nameravali trgovci prodajati za dosti višje cene. Ko je strokovni odbor pregledal količino živil, je določil cene in ukazal razprodajo.

Med prvo svetovno vojno je bilo nekaj priganjaških inženirjev v rudniku. Posebno zasvo-vražen je bil mlad inženir, po rodu Čeh, na vzhodnem obratu. Ta je razumel zapostavljati rudarje in jim nalagati kazni. Ob razsulu avstro-ogrske monarhije so rudarji zahtevali od jugoslovanske vojaške oblasti, katere začasni komandant je bil takratni nadporočnik dr. Lotrič, da tega inženirja aretirajo. Delegaciji je dejal, da je za to treba stop podpisov. Rudarji so takoj zbrali pet sto

podpisov. Ko so pa prišli s podpisli, sta jih dr. Lotrič in poročnik Drnovšek nahrullila, češ da oblast ne bo zapirala poštenih državljanov in delegaciji zagrozila z zaporom. Ta se je vrnila k rudarjem in jim pojasnila uspeh intervencije. Takoj so spoznali, kakšen čas je napočil zanje. Ko so se znebili enega tirana, že je nastopil drugi. Sklenili so, da na vsak način odstranijo nezaželenega inženirja. Takoj drugi dan so ob izmen skupno nastopili in inženirja spodili kakor psa iz obrata, in še nekaj drugih priganjačev, kakor Huberja, ki se je hotel s kočijo odpeljati, pa mu niso dovolili.

Leta 1920—1921 in pozneje

Po razsulu Saveza rudarskih rednika Jugoslavije je v Sloveniji zavladovalo brezpravno stanje za rudarje. Iz rok jim je bilo iztrgano ilegalno orožje za obrambo njihovih pravic. Zato so se napredni rudarji borili za to, kako ponovno legalizirati sindikalno organizacijo. Po več mesecih je pokrajinska vlada Slovenije privolila v ustanovitvi neodvisne strokovne organizacije rudarjev Slovenije. Ta sindikalna organizacija rudarjev je že po nekaj mesecih skupno z ostalimi sindikalnimi organizacijami (Zvezo rudarjev, socialni demokrati, klerikalno in narodnosocialistično, dosega preko 6000 članov. Po tem času se je rudarsko gibanje v Sloveniji ponovno razvilo. Ze spomladi leta 1922 je bila velika nebralna akcija za pomoč gladujočim Rusom. Vršla se je tudi velika prvomajska demonstracija kljub prepovedi tedanje oblasti.

Nadalje je bil spomladi leta 1922 ilegalni ustanovni občni zbor zadruge »Rudarski dom« pri Grebencu za Savo. Ker pa je bilo takrat blokiranje Trbovelj za dohod intelektualcev delavskega gibanja, se je tov. dr. Milan Lemež pripeljal iz Ljubljane na ta občni zbor ilegalno kot pravnega zastopnika Doma železnjarjev v Ljubljani. Navzoči so bili: Franc Ule, Jo-

že Veber, Tončka Čet, Andrej Forte, Franc Salomon, Vinko Grabner, Franc Bogve, Jože Gorjanc, Jože Jesih in drugi. Zapisnik na tem občnem zboru je vodila Tončka Četeva. Občni zbor je uspel. Zadruga »Rudarski dom« je bila ustanovljena na osnovi zadruge »Železničarski dom« v Ljubljani. Pričele so se takoj priprave za nakup zemljišča za »Rudarski dom«, ki so ga pričeli graditi že leta 1923. Rudarji so ga dogradili s prostovoljnim delom in prispevali tudi denar za material.

Leta 1922 je bil kongres Neodvisne sindikalne organizacije rudarskih delavcev Slovenije v Trbovljah v dvorani pri Fortetu na Vodah. Ta kongres je dal nadaljnje smernice delavskemu gibanju v Sloveniji. Na kongresu so rudarji aklenili, da bo vsak član poleg članarine prispeval še 1 din mesečno za »Rudarski dom«. Tako je dobila zadruga za »Rudarski dom« prvi denar, s katerim je gradila. Ta dom je bil zbirališče ne samo rudarjev, ampak vseh naprednih delavcev revirjev. Iz tega doma se je prenašal živ revolucionarni duh v vse rudarske kraje Slovenije. Ta dom je postal dom revolucionarjev.

Na močan razmah sindikalne organizacije rudarjev v Sloveniji je buržoazija z zaskrbljenostjo gledala in mislila na to, kako zadušiti to naraščanje. Začela je pritiskati s tem, da se odpravijo družinske doklade, ki jih je delavstvo izbojevalo v stavki leta 1921. Poleg tega je draginja znatno naraščala, rudarski življenjski standard pa stalno padal. Ker so bila vsa tezađevna pogajanja s Trboveljsko premogokopno družbo brezuspešna, so se rudarji pripravljali na obrambo svojih pravic, za obstoj golega življenja in življenja svojih družin in tako stopili v avgustu 1923. leta v veliko rudarsko stavko. Takrat je našla jugoslovanska in slovenska buržoazija vzrok, da navali na rudarje z oboroženo silo. Takoj ob začetku

stavke je bilo aretiranih mnogo funkcionarjev po vseh podružnicah Slovenije. Med stavko pa je napolnilo celjske zapore preko 500 rudarjev, tako, da je bil celjski »Pisker« popolnoma natrpan. Samo v Trbovljah je bilo aretiranih čez 375 ljudi. Ze pred stavko je bil postavljen stavkovni odbor iz vseh štirih strokovnih organizacij, v katerem so bili poleg neodvisne sindikalne organizacije rudarskih delavcev socialni demokrati, klerikalci in narodni socialisti. Revolucionarna organizacija je imela v svoji sredi še svoj strokovni komite, razdeljen v štiri odbore.

To se je takoj po aretaciji pokazalo kot pravilno, ker so bili odborniki ki so bili v »kupnem stavkovnem odboru prvi aretirani. Na njihovo mesto je takoj stopil drugi odbor, ki je vodil nadaljnje posle. To seveda zaradi tega, ker se je skupni stavkovni odbor, sestavljen iz vseh organizacij, po prvi aretaciji popolnoma razpršil. Stavkovni odbor je skrbel tudi za to, da so delavci zapustili Trbovlje in odšli na kmete. Tako je le malo rudarjev ostalo v Trbovljah, orožništvo pa ni imelo opravičila za aretacije. Z vsemi delavci na deželi je imel stavkovni odbor stalno povezo-vo. Kljub dobro organizirani stavki so se našli izdajalci v nasprotnih organizacijah in pričeli agitirati za delo. Po sedmih tednih enotne stavke rudarjev so se pojavili prvi stavkokazi iz sovražnih strank delavskega razreda, ki so začeli tajno hoditi na delo. Delavce je Trboveljska družba najela tudi od drugih; ti so delali pod varstvom močnih čet orožništva. Pod takimi okoliščinami seveda ni bilo mogoče stavkokazom preprečiti dela. Zato se je velika rudarska stavka leta 1923 v začetku oktobra po zaslugi nekaterih socialno demokratskih, klerikalnih in narodno socialističnih (fašističnih) voditeljev, ki so se skupno z jugoslovansko buržoazijo borili proti pravicam delavstva, zru-

Širom po našem Zasavju

V zadnjih dneh v naših revirjih

IZ TRBOVELJ

»Radikalna kura« je ostala v Sevnici... Kakor smo že na kratko poročali, je gledališki kolektiv »Svobode II« iz Zgor. Trbovelj z uspehom uprizoril Dobovškovo komedijo »Radikalna kura«. Nastopil je z njo na domačem odru, nato pa gostoval z igro v Domu »Svobode-Zasavje« v Sp. Trbovljah, prav tako jo je priredil v Delavskem domu v Trbovljah-Center v sredo, 29. junija, zvečer — v četrti večer pa je uprizoritev te veselice v Delavskem domu, katere čisti dobiček je bil določen v korist Društva prijateljev mladine, odpadla. Zakaj, boste vprašali? Vzrok je iskati v tem, da se je neka igralka (prosvetna delavka) pretekli teden kar na vrat na nos odpeljala v Sevnico, od koder je ob pol 7. uri zvečer sporočila, da je bolna. Ko so zastopniki »Svobode II« nato to igralko obiskali v Sevnici, so jo našli doma popolnoma zdravo s cigareto v ustih... Poblji komentar menda ni potreben.

Povratek telovadcev iz Rima. Pretekli petek zvečer so se vrnil domov člani TVD »Partizana« iz Hrastnika in Trbovelj, ki so se udeležili letošnjega svetovnega telovadnega prvenstva v Rimu. Kakor smo čuli, sta hrastniški telovadec Skaza in telovadec Furlan iz Ljubljane, ki sta nastopila oba na olimpiadi v Rimu, presenečila gledalce z vajami na drugo. — Svetovno prvenstvo v telovadbi so na letošnji olimpiadi odnesli telovadci SZ; jugoslovanska ženska telovadna vrsta je zasedla v Rimu 11. moška pa 12. mesto.

Proslava Dneva rudarjev v revirjih. — V počastitev letošnjega rudarskega praznika je bila na predvečer, 2. julija, v Trbovljah slovesna akademija s sodelovanjem Delavske godbe na pihala, moškega, pevskega

ZBOR CMD NA DOBOVCU

(Nadaljevanje z 2. strani)

zahvaljaj Socialistični zvezi in okrajnim oblastnim organom za vso moralno in gnotno pomoč, ki so jo nudili društvu ves čas njegovega obstoja.

Ko so člani soglasno izrekli staremu odboru za dosedanje delo razrešnico s pohvalo, so si izvolili nov odbor, v katerem je predsednik tov. Cuderman, tajnik tov. Smon, blagajnik trboveljski kaplan Medved, odbornik za varstvo verskih spomenikov pa tov. Povše iz Svibna.

Za njim je imel poročilo glavni tajnik tov. Zagar. Na vprašanje glede verskega tiska je izjavil, da se je organizacija CMD ves čas trudila, da je izhajala čim več ustrezne literature, tako n. pr. revija »Nova pot« in »Organizacijski vestnik«, izdalo je Hohoffovo sociologijo, knjižice o občnih zbiorih in soc. zavarovanju. Tudi preko svoje duhovniške zadruge je oskrbelo nekaj katehetskimi pripomočki. Letos je društvo nameralo izdati tudi ljudski molitvenik in katekizem. V ta namen si je društvo preskrbelo papir in denarna sredstva ter se pogodilo s tiskarno. Zaj pa je prišla ovira s tiste strani, s katere je bilo najmanj pričakovati. Nerazumljivo je, a je vendar resnica, da so slovenski škofje svojim lastnim duhovnikom, včlanjenim v CMD, natis tega molitvenika onemogočili. Se bolj čudno je, da tu ne gre morda za kakšno novo delo, marveč za preprosti ponatis znanega molitvenika, ki je že prej izšel s škofijskim dovoljenjem pri Mohorjevi družbi.

Iz nadaljnjih diskusij je bilo videti, da štejejo člani med največje pridobitve društva sklenitev pogodbe o soc. zavarovanju duhovnikov. Nekateri člani so se že poslužili brezplačnega zdravilnega, tov. Ogulin pa je iz našega okraja prvi, ki je dosegel pokojnino 8000 din. Naša socialistična država je prva na svetu, ki je poskrbela za duhovnike tudi na stara leta. S tem je pokazala, da ne dela nikake razlike med državljanji.

Občni zbor CMD našega okraja je jasno nakazal, v kakšni smeri naj deluje naša duhovščina, če hoče koristiti domovini, veri in sebi. Pokazal je nadalje, da so si naši ljudski duhovniki ravno z delom v svoji domoljubni organizaciji pridobili velik ugled doma in v svetu in tako znova pokazali kako more in mora pošten duhovnik služiti domovini in delovnemu ljudstvu. F.S.

zbor »Slavček« trboveljskega DPD »Svoboda-Center«.

Po slavnostnem govoru, ki ga je imel v odsotnosti pokrovitelja prireditve tov. Janka Rudolfa njegov zastopnik tov. Jože Jurač iz Ljubljane, je sledil kulturni program z godbenimi in pevskimi točkami, nato pa razviti zastave Sindikalne družnice rudarjev v Trbovljah. Po akademiji je uprava rudnika Trbovlje-Hrastnik pogostila v restavraciji na Vodah svoje delovne veterane in sicer vse rudarje s 35 službenimi leti ter rudarje, ki delajo na rudniku že 40 in še več let. Kakor smo čuli, dobe vsi rudarski veterani s 40 in več službenimi leti od rudniške uprave za dolgoletno, zvesto delo na rudniku zapestne ure v spomin. — Ena-

ka prireditev je bila tudi v Hrastniku za vse tamkajšnje rudarske veterane.

Na sam Dan rudarjev, 3. julija, so trboveljski rudarji skupno s svojo godbo pohiteli na Partizanski vrh, medtem ko so imeli zagorski rudarji svojo proslavo z akademijo že v petek zvečer, v soboto, 3. julija, pa veliko rudarsko zborovanje v Zagorju. Na dan 3. julija so praznovali vsi rudarji v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju.

Keglaši SD »Rudarja« — pozor! Vse člane in prijatelje keglaške sekcije SD »Rudarja« obveščamo, da bo v petek, 9. julija, ob 6. uri zvečer važen sestanek keglašev v Domu SD »Rudarja«. Ker je potrebno, da vedo za program in nadaljnje delo keglaške sekcije vsi njeni člani in simpatizerji, naj njih ne zamudi tega sestanka. — Odbor.

ZAGORJE

Priprave za občinski praznik v Zagorju

V Zagorju se že pripravljajo na občinski praznik, ki bo dne 9. avgusta. Postavljeni so glavni, programski, gospodarski in propagandni odbor. V tednu pred občinskim praznikom bodo vsaki večer razne kulturne prireditve, popoldne pa športne igre, ker bo istočasno tudi Teden športa. Deveti avgust bo za prebivalstvo zagorske občine dela prost dan, ki bo izpolnjen z bogatimi sporedom. Semkaj sodi budnica, slovesna seja LO mestne občine, slavnostni sprejod z vsemi društvi, slovesno zborovanje, polaganje vencev na grobove padlih itd. Za ta dan je določena tudi otvoritev Zdravstvenega doma in Konfekcijske tovarne.

9. avgusta 1941 je počila v Zagorju prva partizanska puška ob napadu na žandarmerijsko postajo. Zato je ta dan določen za občinski praznik.

Gospodarska razstava v Zagorju. Minuli četrtek zvečer se je po 6. uri sešla v konferenčni sobi topliške nižje gimnazije v Zagorju posebna komisija, da ocenji razstavljalce, ki so razstavili svoje izdelke na veliki gospodarski razstavi mestne občine Zagorje. Ker so bili iz-

delki mnogih razstavljalcev na tej res skrbno in z izrednim okusom prirejeni razstavi (za kar gre zahvala pripravljalnemu odboru s tov. inž. Ivom Pustom na čelu) odlični, ocenitev razstavljalcev ni bila lahka. Komisija, ki ji je načeloval predsednik občine Zagorje tov. Alojz Lukač, se je po dolgem posvetovanju končno odločila, da se nagradi s podelitvijo diplom 6 razstavljalcev, vsi ostali razstavljalci, od katerih mnogi ne zaostajajo dosti za prvimi šestimi nagradenci, pa dobe za trud in prizadevanje v svoji stroki priznalne listine. — Komisija bo razglasila imena in vrstni red nagradencev oz. prejemnikov diplom z istočasno razdelitvijo diplom in priznalnih listin v sredo, 7. julija, ob 6. zvečer v prostorih topliške gimnazije.

Teden kulture v Zagorju. Zagorske »Svobode« so svoj bogat Teden kulture zaključile v nedeljo, 4. julija, s Cankarjevimi »Hlapci«, ki so jih izvajali člani SNG iz Ljubljane kot predstavbo na prostem, in sicer na odru telovadišča TVD »Partizana« v Zagorju. — Kakor smo slišali ob zaključku redakcije lista, je bila uprizoritev »Hlapcev« na višku in tudi obisk predstave rekorden, saj je gledalo to igro okrog 2000 ljudi.

Zadnja seja ljudskega odbora mestne občine Zagorje

PEREČI PROBLEMI ŠOLSTVA

Na zadnji seji ljudskega odbora MO Zagorje so predvsem obravnavali pereča vprašanja šolstva. O kulturnoprosvetni dejavnosti v Zagorju je poročal predsednik Sveta za kulturo in prosveto pri LOMO Zagorje.

Prostore otroškega vrtca v osnovni šoli je CHZ iz Ljubljane ovrgel, ker ne ustrezajo najosnovnejšim potrebam higijene. V ta namen bo treba izprazniti pritličje v Domu SD »Proletarca«. Vrtec se bo preselil v nove prostore ob priletku šolskega leta 1954-55. — Pomanjkanje šolskih prostorov postaja očito tudi na osnovni šoli na Lokah. Sestavlja se posebna komisija, ki naj izbere zemljišče in preskrbi potrebne načrte za gradnjo nove šole. To gradnjo, ki je nujno potrebna, bo treba vzeti prihodnje leto v proračun okraja, saj se v dveh prostorih stiska dopolne preko 200 otrok. Z novo šolo pa bodo dobile Loke tudi 4-razredno osnovno šolo.

V Zagorju bo z novim šolskim letom v jeseni začela delovati tudi enoletna Gospodinjstva šola. Glavni problem predstavljajo predvsem prostori in materialna sredstva. Ta šola bo vzgajala kader za uslužnostna podjetja v Zagorju.

V zagorskih osnovnih šolah se učni uspehi vedno boljšajo, kar je znamenje, da poučuje na naših šolah že res dober predavateljski kader. Navzoči so bili mnogi, naj se spet uvede 8-letno šolanje. To predvsem iz razlogov, ker nekateri dijaki, ki še niso dopolnili 14. leto starosti,

ne kažejo posebnega zanimanja in veselja do učenja. Zato bi bilo 8-letno šolanje bolj umestno kot obiskovanje teh učencev nižje gimnazije, ki jih kvarijo povrh vsega še uspehi.

LOMO Zagorje je bil prisljen opustiti 5. razred gimnazije v Zagorju, ker se je zanj prigrabilo samo 15 učencev.

Sprejem najboljših učencev iz posameznih razredov vseh šol na področju mestne občine Zagorje je bil 23. p. m., pri predsedniku občine tov. Alojzu Lukaču. O tej priložnosti je bilo obdarovano 54 učencev iz posameznih šol.

V Zagorju postaja vse bolj očitna potreba po ustanovitvi centralne knjižnice. Delujejo sicer knjižnice na Izlah, v Kotredu in pri KSS, vendar ne zadostajo več potrebam. Do končnega sklepa o tem ni prišlo, ker sta glavno vprašanje prostor in denar.

Tudi kulturnoprosvetna dejavnost je zadovoljiva. Vsa društva so se pripravljala na Teden kulture, ki je trajal od 27. junija do 4. t. m. Tudi Klub ljudskoprosvetnih delavcev, ki so ga ustanovili pred nedavnim, je opravil svoj obstoj.

Ob koncu so ljudski zastopniki izvolili posebno komisijo za pravno na praznovanje občinskega praznika v Zagorju, 9. avgusta, ki ga bomo letos v Zagorju čim slovesneje praznovali. Prav tako so odborniki sklenili, da daruje mestna občina Zagorje za poplavljenec pol milijona dinarjev. R.

10 mladih Litijanov je doživelo zračni krst

Vredno je zapisati, da je v naslednjem času 10 litijskih pionirjev doživelo letalsko vožnjo nad Ljubljano. Vožnjo jim je omogočil sekretar Letalske zveze Slovenije tov. Cedo Makole, ki je bil ob zadnjem obisku v Litiji vzhicen nad lepimi uspehi litijskega Aerokluba »Milan Borišek«. Vožnja po zraku desetorice mladih Litijanov nad Ljubljano naj bo v spodbudo k še večji agilnosti v letalski organizaciji.

Iz Litije in okolice

Akcija tov. Josipine Tratnik za umobolnico na Studencu

Pred dvema letoma se je mudila v Zasavju na obisku tov. Josipine Tratnik iz Clevelanda, ki je vodilna članica ameriških progresivnih Slovencev. Po vrnitvi je kot predsednica te agilne ženske organizacije začela z akcijo za podpiranje slovenskih zdravstvenih ustanov. Kakor poroča sedaj list »Prosveta«, je zbirka uspeha in bode iz zbirke nakupila za umobolnico na Studencu več kvalitetnih zdravstvenih aparatov, med drugim tudi kardiograf itd., kar je v glavnem zasloga popularne organizatorke tov. Tratnik.

kove. Vsa čast njej in drugim darovalcem, našim slovenskim izseljencem; mnogi darovalci so tudi iz naše zasavske doline.

Popravilo litijskega mostu

Cestna uprava je začela s temeljitim popravilom litijskega mostu. Popravila bodo trajala nekaj tednov. Zda odstranjujejo asfaltno plast, ki so jo položili Nemci za časa okupacije vrh lesenih mostov. Pred drugo svetovno vojno je bil ves litijski most samo lesen, med vojno ga je okupator izboljšal, zdaj pa ga bo naša cestna uprava spet temeljito popravila. Kakor kažejo sedanjí načrti, bodo most skrajšali za eno joho.

Novice iz hrastniške doline

Šolska vrata so se spet zaprla. V Hrastniku smo imeli v letošnjem šolskem letu poleg osnovne šole, nižje gimnazije in otroškega vrtca še samostojno pomozno šolo in Glasbeno šolo ter enoletno Gospodinjstvo šolo. V vseh teh šolah je bilo okrog 1000 učece se mladine. Zal pa smo izgubili v tem šolskem letu Vajensko šolo, ki je delovala 29 let. — Prvi so končali s poukom absolventi nižje gimnazije, ki jih je bilo petindvajset. Od teh se je odločil samo eden nadaljevati učenje na višji gimnaziji, osem jih pojde na učiteljsko, nekateri v tehniško srednjo in administrativno šolo, v obrt itd. Ostali nižji razredi so pa nehali s poukom 10. junija.

Uspeh na tej šoli je bil takle: razred je izdelal 65,4%, padlo jih je 10,3%, popravne izpite pa ima 24,3%. Odličnjakov na gimnaziji je bilo 22, na osnovni šoli 100, na glasbeni 44, na gospodinjstvi dva. Vsi ti odličnjaki so bili v četrtek, 24. junija, obdarjeni s knjigami in pogošteni. — Zadnje dneve šolskega leta so učenci in dijaki izleteli v razne kraje naše republike in tudi izven nje ter tako spoznavali lepote naše domovine. — Imeli sta pa nižja gimnazija in osnovna šola prav lepi razstavi risarskih in ročnih del ter pismenih izdelkov v vseh učilnicah obeh šol. Pa tudi oba otroška vrtca v Zgornjem in Spodnjem Hrastniku sta razstavila ročna dela cigibanov. Številni učenci in dijaki bodo sedaj odšli na razna letovanja. Želimo vsem učencem in učencem osebuju prijeten poleten odhiti ter pridobitev novih moči za novo šolsko leto!

Hrastniški alpinisti bodo imeli tridenveni kondicijski tečaj v severni steni Triglavu kot pripravo za naskok Mont Blanca. Dne 15. julija odpotuje na najvišjo gorsko skupino v Alpah na meji Francije, Italije in Švice sedem hrastniških alpinistov. Naključje je hotelo, da se bo to zgodilo ravno ob 20-letnici planinstva njihovega vodje tov. Ivana Cankarja. — Želimo podjetnim članom hrastniškega AO mnogo uspehov pri tem podvigu!

Glasbena šola v Hrastniku je priredila že po enoletnem obdobju dva javna nastopa v kino dvorani v Zg. Hrastniku. Isti spored je ponovila na Dolu, kjer ima tudi svojo podružnico. Učencev šteje že 120. Zato niso mogli nastopiti vsi pri eni sami produkciji, temveč na dveh. Napredek pri posameznih učencih je zelo zadovoljiv. Sicer je pa znano, da so hrastniški otroci glasbeno zelo nadarjeni. Nastopila sta nadalje uspešno šolski orkester in pihalni orkester Glasbene šole. Upamo trdit, da je uspeh te šole po enoletnem delovanju zelo lep. Zato čestitamo ravnatelju šole tov. Mirku Rebolju in ostalemu učnemu osebuju k takemu uspehu! Končno omenimo še, da ima Glasbena šola pri tako velikem številu učencev zelo tesne prostore. Število učilnic bo treba povečati, kar je pri dobri volji dosegljivo.

Hrastniški šoferji so se osamosvojili in si ustanovili lastno društvo šoferjev in avtomobilistov. Poprje so bili včlanjeni v trboveljskem društvu. — Hrastniško društvo šteje 46 agilnih članov pod predsedstvom tov. Branka Klemenca. Zadnje nedelje so člani tega društva izleteli na motorjih, osebnih avtomobilih in avtobusu v Velenje, kjer so si ogledali rudnik elektrarno

in jezero. Vrnili so se čez Dobrno in hkrati obiskali poplavljen kraj.

Savna peč je na vzhodni strani zadnje naselje hrastniške občine. V tej vasi so nedavno ustanovili gasilsko desetino. Z denarno pomočjo občine so si že kupili ročno brizgalno in nekaj

Minimax aparatov. Sedaj si urejujejo shrambo za gasilsko orodje. Prejšnjo nedeljo so imeli v tej vasi ob pomoči gasilcev inštruktorjev iz hrastniške steklarne prvo gasilsko vajajo. — Najmlajši gasilski četni hrastniške občine želimo v njenem prizadevanju mnogo uspehov!

Rudniška obrata Hrastnik in Ojstro sta se združila v obrat Hrastnik

Kakor sta se lansko leto na rudniku v Trbovljah iz tehničnih vzrokov združila poprej samostojna obrata Vzhodno in Zahodno v skupen obrat Trbovlje, tako smo dobili letos iz obrata Hrastnik in obrata Ojstro sedaj skupen obrat Hrastnik. S tem preneha rudniški obrat Ojstro, ki je nastal pred 58 leti iz rudnika Ojstro. Spoznajmo se malo z zgodovino tega nekoč zelo imenitnega rudnika.

Na Ojstrem, kjer so stala mnoga kmečka poslopja prav na premostu, so začeli s kopanjem premoga pozneje kot v Hrastniku. Pravi lastnik premogovnika Ojstro je bil okoli 1. 1852 neki Rauffer, ki je prišel iz Znanja na Moravskem (sedaj Čehoslovaška). Leta 1857 je dobila »Tržaška premogokopna družba« v Hrastniku nekakšno konkurenčno podjetje. Oblast je dovolila desetim delničarjem ustanoviti »Dunajsko premogokopno družbo«, ki je začela kopati premog v večjem obsegu na Ojstrem. Glavni delničar te družbe je bil neki Sarg (znan po Sargovem »Kalodoutu«). Premog so vozili takrat kar z vozniki z Ojstrega na hrastniško postajo, kar je bilo težavno in zamudno po slabem kolovozu. Sarg je dal postaviti l. 1879 zračno žično železnico do hrastniške železniške postaje. Ta žičnica je bila za tiste čase nekaj izrednega, saj je bila prva v bivši Avstro-Ogrski, če ne celo v Evropi.

To znamenito žičnico so si prišli ogledati razni tujci in tako tudi nemška princesa Viktorija. Žičnica se pa ni docela obnesla, zato so jo že leta 1885 opustili.

Trboveljska premogokopna družba je nastala l. 1873 iz dveh trboveljskih rudnikov. Leta 1880 si je ta družba pridobila hrastniški in zagorski rudnik. Leta 1882 je odkupila prve delnice ojrškega rudnika, l. 1886 že dve tretjini in l. 1896 še zadnjo tretjino delnic. Po opustitvi žičnice so začeli Hrastničani tudi ojrški premog prevažati po lastni normalnotirni železnici, ki je bila zgrajena že leta 1852 in ki je zanj izdelala tračnice Železarna v Prevaljah. Zanimivo je, da so te tračnice vozili iz Prevalj do Dravograda z vprežno živino, nato s plavi po Dravi do Maribora in od to po državni, pozneje Južni železnici do Hrastnika.

Ojstriški rudnik je imel v začetku ročno separacijo kar na Ojstrem. Pozneje so jo prestavili h končni postaji žičnice, kjer stoji danes tako imenovana »Cizelnova hiša«. Tu je imel ojrški rudnik tudi parno žago. Hišica, kjer stanuje danes tov. Ignatij, je še iz časov ojrškega rudnika. Vodstvo tega rudnika pa je imelo svoje pisarne v enonadstropni Možinovi hiši. — Ravnatelj ojrškega rudnika je bil znani In e, ki je

imel tudi tovarno za barve ob železnici pri Možinovi in si je zgradil ob Savi za tiste čase impozantno stavbo — Inevo graščino, sedanja Soperjevo hišo. — Ravnatelj Ine je obiskoval svoje rudarje na Ojstrem le enkrat tedensko in to ob sobotah popoldne. Takrat so ga morali čakati rudarji pred rudnikom v rudarskih uniformah in z lastno ojrško godbo na pihala. Vsak rudar je dobil ob tej priložnosti liter vina in klobaso s kruhom. Tistim, ki so v tem času delali v jami, so poslali celo malico v obliki vina in klobase v jamo. No, današnji rudarji bi morda rekli, da so se takratni ojrški rudarji imenitno imeli. Če pa izveš od 82-letnega rudarja Hermana Bruna starejšega, da je delal na ojrškem rudniku 15 let in ni dobil nikdar niti pare izplačila, si je lahko misliti, kako imenitno je šlo takratnim ojrškim rudarjem. Ves delavski zaslužek je ostal kar v rudniškem konsumu in so rudarji delali kar »glin na glin«. Tako ni imej noben ojrški rudar denarja v žepu.

Kakor smo že omenili, sta bila ojrški in hrastniški rudnik hudo konkurenčni podjetji. In tako sta obe vodstvi svoje rudarje, da bi v tem pozabili na svoje gorje, vedno hujskali drug na drugega. Tako so si bili tedaj ojrški in hrastniški rudarji kakor pes in mačka. Večkrat so se ljudje dejansko spopadli in vse to v lastno škodo in v korist kapitalistov. — V tesni zvezi z ojrškim rudnikom je bilo Birtičovo gospodarstvo na Ojstrem. Poslovodja Birtič je odlično vodil rudniško restavracijo in konsum ter pekarijo. Vse to je stalo v tistih časih v bližini Catarjeve hiše. Danes teh poslopj ni nikjer.

Kakor rečeno — rudnika Ojstro ni več, pa tudi obrata Ojstro ne. V zvezi s tem pa odpadeta te dni tudi stari čakalnici, oblačilnici in kopalnici obeh obratov Ojstro in Hrastnik, kajti vse to se je združilo za letošnji rudarski, obenem občinski praznik Hrastnika 3. julija, v eno — in sicer v novem, modernem upravnem poslopiju v Hrastniku.

Zelimo, da bi bivši ojrški in hrastniški rudarji, združeni v novem rudniškem obratu Hrastnik, dali od sebe vse svoje moči v svojo korist in za razvoj in napredek naše lepe socialistične domovine! L. H.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo primarju dr. Virgilu Krasniku za uspele operacije, s katero nas je rešil trpljenja. Lepa hvala tudi ostalemu osebuju, ki nam je postrvalno streglo in pripomoglo k našemu ozdravljenju. — Alojz Kastelic, Miha Romih in Albert Leskovec, Trbovlje.

**VELIKA
GOSPODARSKA
RAZSTAVA**

XI. Mariborski teden

OD 7. DO 15. AVGUSTA 1954

25 % POPUSTA NA ZELEZNIČNI IN AVTOBUSNI

**KULTURNE
PRIREDITVE IN
KMEČKI DAN**

KOTICEK ZA PIONIRJE

Delo pionirskega odreda „Alojz Hohkraut“ v minulem šolskem letu

V učilnicah, na dvorišču in po hodnikih osnovne šole v Trbovljah-Vodah ni več otrok. Šolsko leto 1953-54 je končano. Po marljivem in tudi napornem učenju so otroci dočakali zaslužene počitnice. Letovanja, taborjenja, počitnice pri bližnjih in daljnjih sorodnikih, kopanje, izleti v bližino in daljino okolico so poleg dobrih spričeval obdaritev za leto dela, potenja in prizadevanja otrok.

Z doseženimi učnimi uspehi v preteklem šolskem letu smo zadovoljni. To še toliko bolj, ker zaznamujemo poleg teh precejšnjo aktivnost v izvenšolskem delu. Na šoli deluje že ves čas po naši osvojitvi pionirski odred. Ta ima ime po znanem revolucionarju in borcu za delavske pravice — Alojzu Hohkrautu. V okviru odreda deluje več krožkov in sekcij. Aktivna sta zlasti fizikalni in šahovski krožek.

Šahovski krožek je priredil turnir za šolsko prvenstvo. Udeležilo se ga je 41 pionirjev, medtem ko je odšlo na okrajni šahovski turnir osem pionirjev, na republiškem prvenstvu so pa igrali štiri člani tega pionirskega odreda. Med fizikalni odred, tako med fanti kot deklicami, je najbolj priljubljena igra »Med dvema ognjem«. V tej igri so postali prvi mojstri. Zato ni prav nič čudnega, če so na okrajnem prvenstvu med sebi enakim dosegli prvo mesto.

Pionirski prazniki so nekaj posebnega v našem odredu. Izmed teh smo lepo proslavili zlasti dva — 21. marec, Dan pomladi in 25. maj, rojstni dan našega voditelja in učitelja, tovariša Tita. K temu nam je pripomoglo Društvo prijateljev mladine Trbovlje-Center. Na praznik Dneva pomladi so bili vsi pionirji pogosteni v restavraciji na Vodah, v Delavskem domu so si pa ogledali posebno predstavo lutkovnega gledališča iz Ljubljane. Petindvajseti maj je pa največji pionirski praznik; na ta dan sprejemajo pionirji v svoje vrste nove člane, ciblane prvih razredov. Letošnji sprejem ciblanov v pionirski odred je bil posebno slaven. Odred je razvil novo zastavo. Pred zastavo in celotnim pionirskim štabom je 162 pionirjev resno in jasno položilo pio-

nirsko prisego. Prav tako so pionirji v okviru tega praznika napravili izlete na Partizanski vrh in v bližnjo okolico Trbovlj.

Tudi med članstvom trboveljskih društev ne manjka naših pionirjev. Trenutno jih je največ v TVD »Partizan« v Trbovljah in sicer 367. TVD »Partizan« sledi jo taborniki in ostala fizikalna društva, zlasti nogometne sekcije. V kulturnih in planinskih društvih deluje le manjše število pionirjev. Vzroka za to pa ni iskati morda v nezanimanju otrok do dela v teh društvih, marveč v tem, da društva nimajo še pionirskih sekcij.

Varčnost je ena izmed lepih človeških lastnosti, ki naj bi jo imeli vsi delovni ljudje, saj je varčnost eden izmed glavnih stebrov človeške blaginje, na kar tako radi pozabljamo. Ta lepa čednost večjemu delu naših pionirjev že dolgo ni več nekaj tujega. Hranilne knjižice ima 601 pionirjev, v katerih je bilo nabrano in prihranjeno v zadnjem šolskem letu kar 371.922 din. Ob elementarni nesreči, ki je prizadela Savinjsko dolino in ostale kraje, so vodenski pionirji zbrali za prizadete pionirje preko 10.000 din.

Izredno lepa gesta

Vrata trboveljskih šol so se zaprla. Zaključnim slovesnostim po posameznih šolah se pridružuje vsako leto še sprejem najboljših učencev posameznih šol pri predstavnih organih.

Tudi letos so se zbrali najboljši učenci splošno-izobraževalnih in strokovnih šol Trbovlje in okolice, da proslavijo uspehe odličnikov. Teh se je zbralo v Domu »Svobode« v Zgornjih Trbovljah preko tri sto. Kar lepo število za našo dolino.

V uvodnem govoru je pozdravil prisotne učence in jim čestital k odličnem uspehu pred sednik Sveta za prosveto in kulturo pri LOMO Trbovlje tov. Rudolf Strnad Nato je spregovoril odličnikom predsednik mestne občine tov. Alojz Dular. Izrazil je svoje veselje in zadovoljnost ljudske oblasti nad doseženimi uspehi v naših šolah. Veliko število odličnikov in sorazmerno visok odstotek pozitivnih ocen učencev na naših šolah nam dokazuje, da je večina naše šolske mladine domela, da je njena prva naloga učenje. Vsekakor pa je treba ob tej priložnosti izreči priznanje učitelstvu, ki ima nemalo zaslug pri doseženih uspehih.

Vsi učenci so nato sprejeli lično izdelana poveljna pisma LOMO Trbovlje Na takih sprejemih običajne pogostitve letos ni bilo. Pa ne, da je ljudski odbor morda nanjo pozabil! Ne — tudi letos je bila predvidena pogostitev odličnikov in zagotovljena potrebna vsota denarja. Na razpisano povabila za pogostitev pa je sprejel LOMO Trbovlje pismo učencev 4. razreda osnovne šole v Trbovljah II. V pismu se učenci zahva-

24. junija so vodenski pionirji proslavili zaključek šolskega leta s pisano prireditvijo v Delavskem domu v Trbovljah. Med drugim je na njej nastopil tudi pionirski pevski zbor, ki ga uspešno vodi neustrašna tovarišica Božičeva. Sk.

Rešitev pionirske nagradne križanke

Tudi na nagradno križanko, ki smo jo priobčili v prejšnji številki »Zasavskega vestnika«, so nam pionirji poslali lepo število pravih rešitev. Rešitev se glasi (vodoravno in navpično): 1. papir, 2. dar, 3. riž.

Strogi žreb je tokrat prisodil nagrado pionirju Francu Pintarju, učenec 1. c razreda trboveljske gimnazije, ki naj se oglasi v našem uredništvu, da mu izročimo obljubljeno knjižno darilo.

Za dobro voljo pionirjev PRAVILNO JE ODGOVORIL

Učiteljica: »Ako je neki travnik pokosilo četrto koscev v 8 urah, koliko ur bi potem potrebovalo za pokosenje tega travnika 8 koscev? — No, Rado, odgovori mi na to vprašanje!«

Učenec: »Zadnjih 8 koscev ga sploh ne more več pokositi, ker so to delo opravili že prvi štirje kosci.«

Zagorski pevci pojdejo v Francijo

Pevska zborna topliške »Svobode« bosta v bližnjih dneh obiskala naše izseljence v Franciji

Končno so priprave za potovanje pevskih zborov topliške »Svobode« le končane. Nič koliko je bilo poti in dela, da se je zamisel, ki jo je pred več kot pol leta sprožil predsednik »Svobode« tov. Jevšnik na povabilo naših naseljencev, ki so predlansko leto obiskali svojo staro domovino ter prisostvovali ustanovnemu kongresu »Svobode« in velikemu festivalu istoimenskih društev, uresničila.

Oba pevska zbora, moški in ženski, sta se na gostovanje v Franciji skrbno pripravila. Pevske vaje so bile marsikdaj težke in so terjale mnogo truda in naporov. Se več: pevce je obiskal tudi prof. Radovan Gobec, pevovodja Akademskega pevskega zbora iz Ljubljane, ki je pevcem pomagal pri vaji z dragocenimi nasveti. Bil je v Zagorju dvakrat. Drugič je prišel v Zagorje tov. Rafael Ajlec, znani glasbeni kritik, in ocenil oba pevska zbora. Res je — kakor je omenil tov. Gobec — da ta dva pevska zbora ne bosta reprezentirala v Franciji jugoslovanske pevske umetnosti, pač pa je njuna naloga, da med našo v tujini živeče brate ponesejo duh delavske kulture in dejavnosti, ki sta šele v naši socialistični domovini dobila tisto mesto, ki jima po vsej pravici gre. To nalogo bosta oba topliška pevska zbora zmogla. Ponesla bosta vedro delavsko pesem med naše rojake in jim pripovedovala o novem življenju v naši stari domovini, ki odpira vsem našim delovnim ljudem najširše možnosti. Končno pa bo to snidenje bratov v brati, sester s sestrami, skratka Jugoslovenc, ali še bolje rečeno: Jugoslovanov z Jugoslovani.

Ob vsem tem pa naj ne pozabimo velike pomoči, ki so jo nudili obema pevskega zboroma predstavniki našega političnega, kulturnega in gospodarskega življenja. Ti niso imeli pomislekov, ko so slišali, da se je upravnih odbor topliške »Svobode« lotil tako nemahovne in težavne naloge. Sredstva, ki so jih v ta namen darovali, so praktično omogočila pevcem, da so postali res pripravljeni, da z načrtom ne bo ostalo samo pri željah. Morda bo celo prvič v zgodovini rudarskega kraja, da bodo rudarji odšli kot pevci k rudarjem v tujino na obisk. Da — saj je res: to je mogoče le v novi socialistični domovini.

ki nudi svojim delovnim ljudem takšne možnosti.

Seveda se bo kdo nadel, ki se bo spotikal nad tem potovanjem, češ da je vse skupaj nepotrebno in da se bodo le potrošila velika denarna sredstva. Ne. Pa ni tako. Denar, ki se bo v ta namen porabil, bo več kot samo povrnjen. Povrnjen bo z veseljem in ljubeznijo naših izseljencev, ki se tega obiska radujejo. Naj povem o razpoloženju med našimi izseljenci v ilustracijo samo to, da so naši v Franciji živeči ljudje, ki jih družijo tri kulturna društva v

treh rudarskih krajih, že pred meseci govorili o tem obisku in se nanj pripravljali. In naši topliški pevci ne odhajajo k njim z nekimi ne vem kakšnimi željami po čemer koli, pač pa z edino željo: pokazati našim izseljencem, da nismo pozabili nanje, da se vsi v stari domovini živo zanimamo za njihove težave in uspehe, ki jim jih nudi nova domovina.

Topliškim pevcem želimo, da bi ob tem potovanju ponesli našim ljudem v daljni Franciji mnogo najlepših pozdravov rudarjev iz vseh zasavskih revirjev in da bi še bolj poživili stike z našimi izseljenci v tujini. Milan

Prvi javni nastop Glasbene šole na Dolu

Med javne produkcije različnih stopenj glasbenih šol širom po Sloveniji sta se letos uvrstili še dve produkciji Glasbene šole v Hrastniku oziroma natančneje: Glasbene šole na Dolu pri Hrastniku, ki v svojem drugem letu obstoja še ni mogla zadostiti z lastnimi pljuči, pa diha še s hrastniškimi.

Glasbeno šolo na Dolu je osnovala v začetku minulega leta Prosvetno društvo in jo na željo Sveta za kulturo in prosveto okraja Trbovlje obdržalo v lastni negi in brigi. Gosli je prihajal učiti z visokega Kala učitelj Franc Lahovič redno vsaj enkrat tedensko, klavir je poučeval učitelj Tone Faganelli z Dola, harmoniko pa je prihajal učiti tovarišica Regancinova iz Zagorja. Z novim šolskim letom 1953-54 pa je bil spričo resnosti učencev storjen sklep, da se jim nudi možnost dosege spričeval in enakovrednosti z drugimi priznanimi glasbenimi šolami, v ta namen je bil napravljen z Glasbeno šolo v Hrastniku sporazum, da bo dolska Gl. šola oddelke hrastniške, dokler se z zadostnim številom učencev in dijakov ne osamosvoji, kar bi bilo želeli že jeseni. Kolikor bo pa napredek razveselil okrajne finance, je pa vprašanje števila rednih ali honorarnih učiteljev za različne instrumente.

Ta uvod je bil potreben v pojasnilo nekaterim, ki si priznajo ustanovitve dolske Glasbene šole — ali privatno ali na občinah zborih raznih društev — kratkoma ločeno prisojajo še v nadalje. Če pa bi ali sami pogledali ali pa članom svojih društev omogočili vpogled v sejne zapisnike DPD »Cirila Pušča« na Dolu, bi Dionesu ne bilo treba pri belem dnevu iskati s prigrizno lučjo resnice, kakor ne nabijati drugim desk na oči.

Prejšnjo sredo je bil prvi, v nedeljo pa drugi javni nastop učencev Glasbene šole. Vsa iz-

nerodno voziti z voli, toda korajža velja, kdor jo ima — pravi pregovor. Tudi voznika iz Trbovlj, blizu Katarine, ki vozila les za KZ Poljsnik, tov. Pepi Razoršek in Franc Drnovšek, sta napravila že več prostovoljnih voženj za naš Mladinski dom. — Res nas čaka še veliko dela, toda z vztrajnostjo in dobro voljo bo kmalu stal Mladinski dom v Konjščici. Mi-Ma

Graditev Mladinskega doma v Konjščici

Po dolgem odlašanju smo dobili odločbo, da je baraka (o kateri smo v našem listu že pisali) sedaj last ljudske mladine. Ne vem, zakaj so nekateri Poljsničani in tudi nekateri domačini temu tako nasprotovali. Prvim ne zamerimo, pač pa domačim vaščanom, ki bi se jim vendar lahko posvetilo, da bo to v korist vsem.

Ko je imel mladinski odbor odločbo v rokah, je sklicaj sestanke. Tu smo se pogovorili glede podiranja barake in njenega prevoza. To je bilo res težavno vprašanje; pri eni hiši so imeli samo enega vola, pri drugi spet samo voz, ponekod pa še tega ne. Končno smo rešili tudi ta problem in začeli z delom. Toda slabo vreme nam je večkrat preprečilo izvedbo delovnega načrta.

V nedeljo, 13. t. m., pa je začelo sijati zaželeno sonce. Mladinci iz Konjščice in Raven so bili kar kmalu na mestu z vozovi. Posebno pohvalo zaslužijo mizarji mestnega podjetja iz Zagorja. Pri delu so bili vestni, cel dan, da bi se zvečer res kmalu ne poznalo, kaj je stalo na tistem zidovju. Prehitro pa se je znočilo in nismo mogli skkončati delo. Obljubili so, da bodo spet prišli v četrtek in res so besedo držali. Ta dan smo kočali z demontažo barake. Zelo pridno so bile mladinke iz Raven, ker so vsaki krat prišle z vozovi. Res je bolj

cije, ne da bi se obdučujoče ustavil. Ta stasiti človek z vzvišenim podolgovatim obličjem pa je pravzaprav obdučoval samega sebe, svojo podjetnost in modro vodstvo, kadar je obdučoval nove rudniške naprave. In novemu dviznemu stolpu, ki je bil postavljen po najnovejših pridobitvah rudarske znanosti, je dal svoje ime: Robert.

Nasprotno pa je inženir Novotny hitel mimo novega izspališča, ne da bi se sploh ozrl. Zanj je bil rudnik kljub vsem novotarijam in spremembam vedno ista zoprna zadeva, neko potrebno zlo, nasproti kateremu so mu že davno otopleli čuti.

Izprejemanje kotlarne, razbijanje v mizarnicah, dim, ki se je dvigal iz ključavničarskih in kovaških delavnic, premogov prah v zraku, sikanje lokomobile v separaciji in skripanje huntu, ki gonijo svojo pesem, kakor da jim ne bodo nikoli obstala kolesa — to vse je moral ravnodušno prenašati, ker je pač spadalo k njegovemu poklicu.

Navadil se je, da ni videl pustih hald premočnega drobirja, ki so mu zakrivale nebo. Navadil se je na morečo nižino rovov, na zopni prepih v bližini zračnih jaškov, na gnusnost črne jamske vode, na neznošno vročino, ki vlada v oddaljenih sestopih in kamor moraš včasih — hočeš nočeš, četudi si gospod inženir. Vsak dan ga je zagnil rudnik s svojjo temo, le tu pa tam presvetljeno z brenjem jamskih svetilk. Toda o teh rečeh si ne

delaš preglastic, če jih poznaš tako dobro, kakor jih je on poznal.

Ograjeno rudniško dvorišče z novim dviznim stolpom... Prvi žit delavcev, ki se je od tod že ob štirih zjutraj razkropil po črnih katakombah »gverka« že davno dela tam nekje v globini.

»Hej, Knaves!« je zaklical Novotny.

Knaves je bil zmeraj pripravljen, priljuden mož z dolgimi visečimi brki in visečimi lasmi, ki se je prav dobro razumel z rudarji, še bolj pa z gospodi inženirji in celo s samim ravnateljem Fernhahnom. Zdaj se je pojavil izza dviznega ograjenja.

»Srečno, gospod inženir!«

»Ali me boste lahko spustili dol?« — Nadpaznika Peklarja iščem.

»Prav zdaj so se tam spodaj na nalagalšču ustavili. Slo bo,« je odvrnil možakar. »Peklarja pa boste našli vrh kopa Viljemina II.«

»Dobro.«

Oblečen v nepropustno poljono pelerino — kajti v jaku tako rosi in kaplja, da bi bil sicer povsem premočen — je Novotny pristopil k vhodu. Na znak pritkovalca se je dvignila velika beška, ki je služila odpravljanju tovorov in ljudi. Vstopil je.

2

Vest o nesreči v rovu Viljemina II. se je bliskovito raznesla po vsem rudniku in po Mlakah. Ljudje so se jeli zgrijeti okoli novega dviznega stolpa in so se spraševali z bledeimi obrazi: »Kaj se je pripetilo? Kako se je pripetilo?«

Nad delavci prvega šlita, ki so kopali v tem rovu, se je bil na nekem mestu podrl strop in jim je zaprl prehod v rov Alma. Krivdo za to so rudarji pripisovali nadpazniku Peklarju, ki je varčeval z jamskim lesom. Hipoma se je Knaves spomnil, da je ta ali oni že davno opominal nadpaznika na prevelike posledice med podboji ravno v tem sestopu. A kaj, ko je nadpaznik trdil vedno nasprotno: da je prav tod okoli dovolj trdna sestava kamenine in bi oporniki sploh ne bili potrebni, a še manj opažba.

Od veselja, da se je nadpaznik Peklar tako kruto zmotil in bo morebiti za svojo malomarnost pošteno kaznovan, so ljudje sprva pozabili, da je nesreča zadela mnoge izmed knapov, on sam pa je ostal živ in cel. Kakor iz uma je skakal po rovu Alma in s svojim visokim prevrženim glasom, ki je zvenel kakor glas skupljenega petelnja, preganjal kopače k delu. Kajti tam, kjer se je nekoč odpiral rov Viljemina II. je sedaj ležala nepreprehodna gmota kamenja, grušč in skal ki jo je bilo treba odstraniti.

(Dalje prihodnjic)

Mira Pucova:

TIHA VODA

Roman

»Sovražiš me, kajne?« je hripavo zašepetal. »Ti podlo bitje.«

Ni bila več mirna. Tista strašna moč, ki jo daje popolna brezčutnost, jo je bila zapustila. Kajti sovražila ga je. To čustvo jo je iznenadilo tako prevzelo, da se je vsa tresla.

Človek bi podivil! Toda ni mu bilo več do podivljanja, začutil se je bednega. Ta ženska je bila trda in mrzla kakor kaka stena in nobenega smisla ni imelo, razbijati se naprej po njej. To je vedel že davno, pa ga je vendar ta njena hladna neigibnost vselej znova pripravila do tega, da jo je brez povoda žalil, samo da bi jo premaknil nekam. Sama je bila kriva, da se je na hipe vedel kakor prasec. In kako jo je ljubil nekoč! Ljubil jo je tako zelo, da bi bila lahko iz njega vse napravila, še celo spodobnega človeka! Ona pa se je rajši zaprla vase...

Nenadoma je vstal od mize in zviška zrl nanjo, ki je še naprej sedela na svojem izrežljnem stolu, bela v obraz kakor beli prt na mizi. Za vraga, vsaj enkrat bi hotel doživeti, da bi ji stopila bedela strasti v ta mrzla lice! Res, prijetno bi bilo okusiti, kako ji ustnice drge-

čejo od želje po poljubih... V tej misli je bilo celo morje naslade. Zadušna vročica ga je prevzela. Približal se ji je.

»Agata!« je zasopel. Z nerodnimi, skoro surovimi kretnjami je prišel gladiti po laseh in ramah.

»Pojdi,« je zamrmral. »In razplela si boš črne lase, da ti bodo padali na ramena in na prsi... Ti moja bela golobica, pojdi...«

»To je zato, ker te dekla ni hotela,« je rekla tiho, z neko strupeno razločnostjo in tresoča se od odpora proti tej nenadejani nežnosti. »Povedala mi je. Krsfinčka mi je vse povedala!«

Odrevenel je.

»Kaj pa to tebe briga?« je dejal. »Ali si bila kdaj tako dobra z menoj, da ne bi smel drugam? Tvoja dobrota je bila kakor kos ledu — ti svetnica. Pojdi v svojo sobo.«

Se trenutek prej jo je mislil odnesti tja na svojih rokah, zaljubljen v misel, da ga bo imela rada. Za to misel se je počutil ogoľufanega. In zdaj je hotel, da bi šla sama, da bi do kraja občutila, kako mora iti, če on hoče tako.

Ni se zganila.

Potegnili je zgornjo ustnico do nosa. Ni hotela? Kako ne-

FIZKULTURA IN ŠPORT

Ali smo tudi v rokometu zašli na stranske poti?

Enostranska odločitev Rokomet. zveze Jugoslavije

V prejšnji številki našega lista smo pisali, da je Rokometna zveza Slovenije zaradi nepravilnosti registrirala tekmo med »Odreedom« in »Svobodo« iz Ljubljane s 6:0 v korist slednje. Istočasno je obvestila tudi rokometni klub »Rudarja«, da je rokometni prvak Slovenije in da bo polfinalno državno prvenstvo z udeležbo »Zelencičarja« iz Niša in »Marjana« iz Splita ter »Rudarja« dne 2., 3. in 4. julija v Trbovljah.

V Trbovljah je bilo vse pravilno, toda dva dni pred začetkom prvenstva je prispela brzojavka, ki pravi takole: »Odredek« — polfinalno državno prvenstvo se vrši v Ljubljani.

Na intervencijo »Odrede« je Rokometna zveza Jugoslavije razveljavila odločitev Rokometne zveze Slovenije in »Rudar« je — kakor vedno — ostal spet na ce-

dilu. Vprašujemo se ali bodo pristojni športni forumi, pa čeprav v Beogradu, sploh upoštevali tudi odločitve republiških športnih forumov — ali bodo še vnaprej mimo njih in preko njih odločali po svoje. Nadaljnji komentar o tej stvari prepuščamo javnosti in ostalim, ki naj še podrobneje osvetlijo umazano zadevo vprašanju rokometnega prvaka Slovenije.

Rokometno moštvo Rudarja, ki ga smatramo vključno enostranski odločitvi Rokometne zveze Jugoslavije za prvaka Slovenije v rokometu za leto 1954

Finale za pokal rudarjev Jugoslavije

V NEDELJO V TRBOVLJAH RUDAR II — PROLETAREC

Drugo moštvo Rudarja se je po zmagi nad velenjskim Rudarjem kvalificiralo za finale, ki bo v nedeljo v Trbovljah na stadionu Rudarja. Rudar II je

v nedeljo dokaj krepko zmagal v Velenju s 3:0.

V drugem moštvu Rudarja so igrali nekateri igralci, ki že dalj časa niso nastopali, a reči moramo, da so dostojno zastopali barve Rudarja. V moštvu smo zopet videli Kosa, Krasnika, Zavolovška, inž. Keržana in druge, v голу pa Tauša.

Kako bo v nedeljo in kdo bo finalist, ki bo zastopal Slovenijo, pa bomo videli v nedeljo.

Nedeljski nogomet v Trbovljah

Razen nogometnih tekem ni bilo v Trbovljah drugih nogometnih prireditev. Moštvo iz S.O.V. Konjic ni prišlo, da bi odigralo tekmo proti SD »Svoboda«.

V pionirskem prvenstvu so odigrali tekme takole: Rudar I. — Dobrna 3:1, Rudar III — Svoboda 2:1.

Nogometna igra med Bratstvom in Rudarjem v Hrastniku se je končala 0:2.

Rezultati ostalih tekem do zaključka lista nismo izvedeli.

SAH

Rudar (T) : Cinkarna (C) 5½:2½

V nadaljevanju moštevenga prvenstva celjskega šahovskega okrožja so se igralci trboveljskega Rudarja pomerili v Celju s šahisti tamkajšnje Cinkarne in zasluženo zmagali s 5,5:2,5. Med Trboveljčani so se odlikovali Frece, Jazbec ml. Rugel, Oprešnik in Taušič.

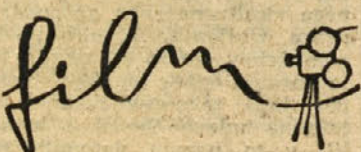
Ostali rezultati v drugi skupini so naslednji: Cinkarna : Beton 4:4, Beton : Edinstvo II 7:1, Svoboda (Hrastnik) : Savinjan II 8:0, Edinstvo II : Savinjan II 4,5:3,5 ter Svoboda : Beton 5:2.

Šahovski turnir v Zgornjih Trbovljah

SK »Svoboda« v Zgornjih Trbovljah je imel prejšnji teden šahovski brzoturnir za klubsko prvenstvo za mesec junij. Tekme se je udeležilo 24 šahistov. Po dobljenih partijah je bil vrstni red sledeč: Sotlar 6, Langhof 4, Spilar in Hribar po 3, Lavrič in Koletar po 2 in Drobež 1. Slednji je moral zaradi odhoda v službo po 4. partiji z igranjem prenehati.

Šahisti trboveljske Elektran na delavskem šahovskem prvenstvu LRS v Portorožu

Prejšnji mesec je bilo v Portorožu delavsko šahovsko prvenstvo LR Slovenije. Na tej republiški prireditvi je igralo 16 šahovskih ekip. Šahisti iz Elektran v Trbovljah, sedem po številu, so na tem tekmovalju zasedli 9. mesto. Doseg tega mesta je za aktiv trboveljske elektran vsekakor uspeh, ker je nastopil na šahovskem prvenstvu z najnižje kategoriziranimi igralci.

Kino »Svoboda« - Center v Trbovljah (Delavski dom) bo predvajal ameriški film »Črni človek«. Predstave od petka do ponedeljka. V nedeljo dopoldne ob 10. uri ameriški film »Zmaga nad temo«.

Kino »Svoboda« Trbovlje II bo imel na sporedu ameriški film »Odveden«. Predstave od sobote do ponedeljka.

Izpred sodišča

Z lopato jo je udaril

Pred okrajnim sodiščem v Trbovljah se je pred nedavnim zagovarjal Franc Deželak, po poklicu rudar, stanujoč na Dolu pri Hrastniku, ker je meseca marca na svojem dvorišču z lopato dvakrat udaril po hrbtu in roki tovarišiča D. A. ter ji prizadejal lahke telesne poškodbe.

Obtoženec je dejanje na glavnih sodnijski obravnavi priznal, zagovarjal se je pa, da imajo doma spor zaradi posestva, ki ga je zapustil pokojni oče, ter da je inkriminiranega dne — bilo je to 6. III. t. l. — oškodovanca napadel zato, ker ga je ponovno izsiloval.

Sodišče je obtoženca obsodilo na 10 dni zaporu ter je upoštevalo kot olajševalno okolnost njegovo dosedanje nekaznovanost in skrb za družino ter tudi to, da je bil k dejanju izprijan, medtem ko obtežilnih okoliščin ni bilo najti. Poleg tega bo moral plačati tudi stroške kazenskega postopka.

Z boksarjem in žilavko so ga napadli

Ivan Klančičar, ključavničar, stanujoč v Kisovcu, Karel Mostar, rudar, stanujoč v istem kraju ter rudar Drago Roglič iz Zagorja-Podkrajja so se morali pred okrajnim sodiščem v Trbovljah zagovarjati, ker so 20. decembra lanskega leta napadli in povzročili lahke telesne poškodbe Ivanu Prosenču, ko se je le-ta vračal proti domu.

Poškodovanec je na obravnavi izpovedal, da je bil že prej obveščen o tem, da ga bodo napadli in je imel tudi vso pot proti domu to slutnjo. Ko je prišel na razdaljo kakšnih 30 metrov od mostu v smeri proti Strahovljani, ga je tam res čakala skupina fantov, med katerimi so bili tudi omenjeni trije obtoženec, ki so Prosenča dejansko napadli. Klančičar ga je prvi udaril z boksarjem po obrazu tako, da mu je odlomil polovico zgornjega desnega sekalca. Ko se je poškodovanec temu napadalcu umaknil, je že prihitel drugi obtoženec Karel Mostar in ga udaril z žilavko po glavi — tretji

obtoženec Drago Roglič pa se mu je vrgel pod noge, s čimer je Prosenču onemogočil beg pred napadalc.

Vsi trije obtoženci so dejanje deloma priznali, zagovarjali so se pa, da so se pred poškodovanecem le branili, ker je bil v resnici le on tisti, ki jih je z nožem v roki napadel. — Iz zaslusanja številnih prič, pa je sodišče prišlo do prepričanja, da zagovori obtožencev ne drže in da so v resnici oni tisti, ki so Prosenča »nažgali«, kakor so se po dogodku celo sami hvalili.

Za storjeno dejanje je sodišče odmerilo Ivanu Klančičarju 1 mesec zaporu, Karlu Mostarju in Dragu Rogliču pa vsakemu po 14 dni zaporu. Vsi trije obtoženci so nadalje nerazdelno dolžni trpeti stroške kazenskega postopka v znesku 3007 din, poškodovancu pa morajo plačati znesek 5550 din.

Uradno osebo je žalil

Branko Lajovic, zaposlen v rudniku Trbovlje, je prišel nekega dne v februarju letošnjega leta v Posredovalnico za delo pri OLO Trbovlje, kjer je predstojnika urada žalil z očitkom, češ da daje službe samo za šnops. — Obtoženec je na sodišču dejanje priznal, se je pa zagovarjal, da je inkriminirani očelet ki ga je izgovoril proti šefu posredovalnice, slišal tudi od drugih. Sodišče pa zagovora obtoženca ni upoštevalo, ker je prišlo do prepričanja, da je z načinom in ob okoliščinah, kakor je izgovoril očitne mu besede hotel predstojnika posredovalnice žaliti, zaradi česar ga je sodišče obsodilo kot krivega kaznivnega dejanja obrekovanja po členu 169/1 kazenskega zakona na razmeroma nizko kazno 3000 din, to pa sprito tega, ker je obtoženec dejanje priznal in ga storil tudi v precejšnji razburjenosti, poleg tega pa do sedaj še ni bil nikoli kaznovan.

DOPISUJTE V

„Zasavski vestnik“

Ljubiteljem narave!

Planinsko društvo Trbovlje (matica) po tej poti obvešča svoje članstvo in ostale ljubitelje narave, da bo imelo svoj Planinski teden v dneh od 11. do 18. julija t. l. po skrbno pripravljenem razporedu, v katerem ne bo manjkalo izletov.

V počastitev tega Tedna bodo prispevala svoj delež tudi domača trgovska podjetja in to na ta način, da bodo v svojih izložbenih oknih prikazala material, ki se nudi potrošnikom po primernih cenah za izživiljanje v planinah. K temu bo Planinsko društvo Trbovlje pripomoglo s svojim arhivom (fotografijami in ostalimi rekviziti), da bo prikaz dela in uspehov na tem področju dejavnosti in izživiljanja čim bolj popoln.

Predvideno je prikazovanje planinskega filma kolikor bo društvu to uspelo in planinsko predavanje, o čemer bo občinstvo obveščeno z običajnimi razglasi (lepaki).

Posebno opominjamo vse občinstvo na zaključni dan Planinskega tedna (v nedeljo, 18. julija): ob tej priložnosti je predviden velik skupinski izlet, in sicer v sestavi in sodelovanjem vseh »Svobode« naših revirjev kakor tudi sosednih. Ta izlet je namenjen na priljubljeno izletniško točko Mrzlico, kjer so se že nekoč shajali naši revirski revolucionarji in danes vidni politični funkcionarji v revirjih in drugod.

Planinsko zborovanje na Mrzlici bo na Štorovi ravni, kjer je nekoč stala koča »Prijatelj narave«, ki imajo namen, da se ob tej priložnosti snidejo v čim večjem številu s planinci, prijatelji in gosti, ki nameravajo priti na ta dan iz sosedne Hrvice.

PD Trbovlje pričakuje, da ga bo trboveljsko in ostalo občinstvo z udeležbo izleta na Mrzlico razveselilo, s tem pa pokazalo, da je zvesto lepoti naše slovenske zemlje. Skupno s planinci bodo naši delovni ljudje uživali krasoto naših planin in lepoto razgledov z njihovih vrhov.

V tem času pa bodo pomembni dnevi in jubileji, kot n. pr. letnica 1899, 1931 in 17. julij 1932, ko je bila odprta zadnja predvojna planinska koča na Mrzlici, ki je bila za časa okupacije z ostalimi planinskimi kočami na naših vrhovih požgana, ter je na njenih temeljih leta 1946 zrasla

nova planinska koča — ena izmed prvih po vojni zgrajenih planinskih domov. Poleg proslave teh obletnic pa se obeta vsem zasavskim ljubiteljem narave redka in pomembna sliovestnost in sicer jubilej našega »bronastega« Poldeta Majdiča, ki se bo ravno v teh dneh povzpel tisočič na teme naše stare Mrzlice. Tov. Poldeta Majdiča je dolgoletni član PD Trbovlje, enako je bil član društva »Prijatelj narave«, večkratni društveni predsednik, odlikovanec s srebrnim častnim znakom Planinske zveze Slovenije, ki jih nosijo med zasavskimi planinci samo trije: poleg Poldeta Majdiča še Avgust Kostanjšek in Ante Beg, sedaj stanujoč in službujoč v Ljubljani.

Naj nam bo Poldeta Majdič vzgled vztrajnosti in poštovanosti, zato se pridružimo njegovemu jubilejnemu vzponu na Mrzlico.

Vzpon na Triglav

Planinsko društvo (matica) v Trbovljah sporoča svojim članom in vsem ostalim, ki se želijo povzpeti na vrh Triglava, da bo sprito velikega zanimanja za to turo priredilo v dneh od 22. do 26. julija skupinski izlet po naslednji poti: od Trbovelj do Mojstrane z vlakom, nato po dolini ob potoku Bistrica mimo slapa Peričnika do Aljažvega doma v Vratih s počitkom, nato

pa v nadaljevanju pod Triglavsko steno preko Praga (ali pa po Tominškovi poti) do Staničeve koče, čez Raž na Kredarico, okrog po položni poti do doma Planinka s prenočevanjem — naslednji dan pa sledi v zgodnjih urah vzpon na vrh Triglava.

Povratak na Planinko dalje mimo sedla Doliča, kjer stoji Tržaška koča, nato čez Hribarice v Zajezersko dolino z ogledom delovišča na Prehodovcih, kjer gradijo zasavski planinci kočo. V naslednjem mimo zelenih trat in vedno zelenih macesnov ob ostalih Triglavskih jezerih do koče pri tih jezerih. Tu se določijo morebitni krajiš izleti na Ute ali preko Štabe na Malo in Veliko Tičarico ali pa ogled spomenika iz prve svetovne vojne (po predhodnem dogovoru). Prav tako je nadaljnji povratak s Triglava s var medsebojnega in sicer, ali se izletniki vrnejo preko Komarče mimo izvira Savice k Bohinjskemu jezeru ali pa po drugi poti čez Lupučnico mimo planine na Kraju čez Komno v Bohinj in nato dalje na železniško postajo Bohinjska Bistrica in po železnici do Trbovelj.

Tura bo trajala štiri dni in terja več izkušenosti v gorah. Vsa ostala pojasnila pa dobijo zainteresirani v uradnih urah v društvenem lokalu (pri Povšetu) vsak torek in petek popoldne. Za vodiča sta določena dva preizkušena poznavalca Julijskih Alp.

Planinsko društvo Trbovlje

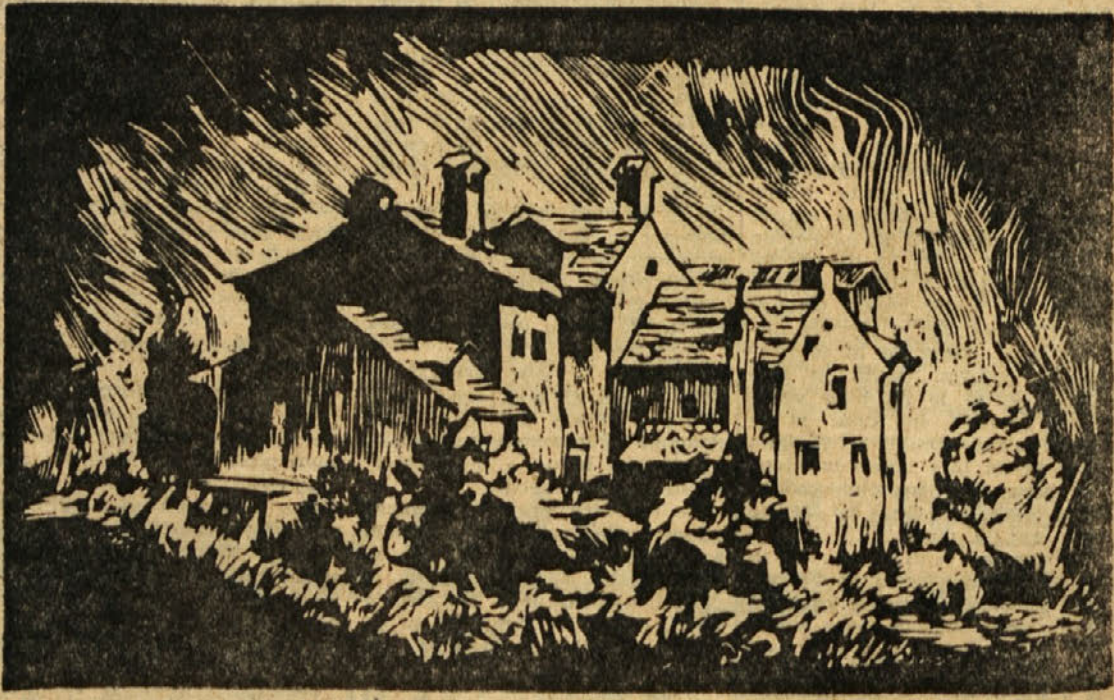
Turistično in olepševalno društvo Trbovlje vabi vse svoje člane in vse, ki se zanimajo za olepšavo trboveljske doline, na svoj redni letni občni zbor, ki bo v četrtek, 8. julija, ob 17. uri v dvorani Delavskega doma z običajnim dnevnim redom. — Po obnem zboru bodo na dnevnem redu kratki filmi z lepoto naše zemlje. Odbor.

Za smeh

BOLJŠI ZASLUŽEK

Lovce je izgubil psa ter objavil oglas, da plača 5000 dinarjev tistemu, ki bi ga našel. Klical je preko telefona: »Halo, rad bi govoril z vašim oglašnim oddelkom.«
»Ni nikogar tu,« je odvrnil vratar.
»Dobro, pa dajte nekoga iz uredništva!«
»Tudi tam ni nikogar.«
»In urednik, ali je on doma?«
»Tudi njega ne v pisarni.«
»Kje pa so vsi pravzaprav?«
»Odsli so iskat vašega psa,« je odgovoril vratar.

Motiv iz Bakra

Jočo umetnost v Ljubljani